Ateitis

KOVAS—BALANDIS 1989–2

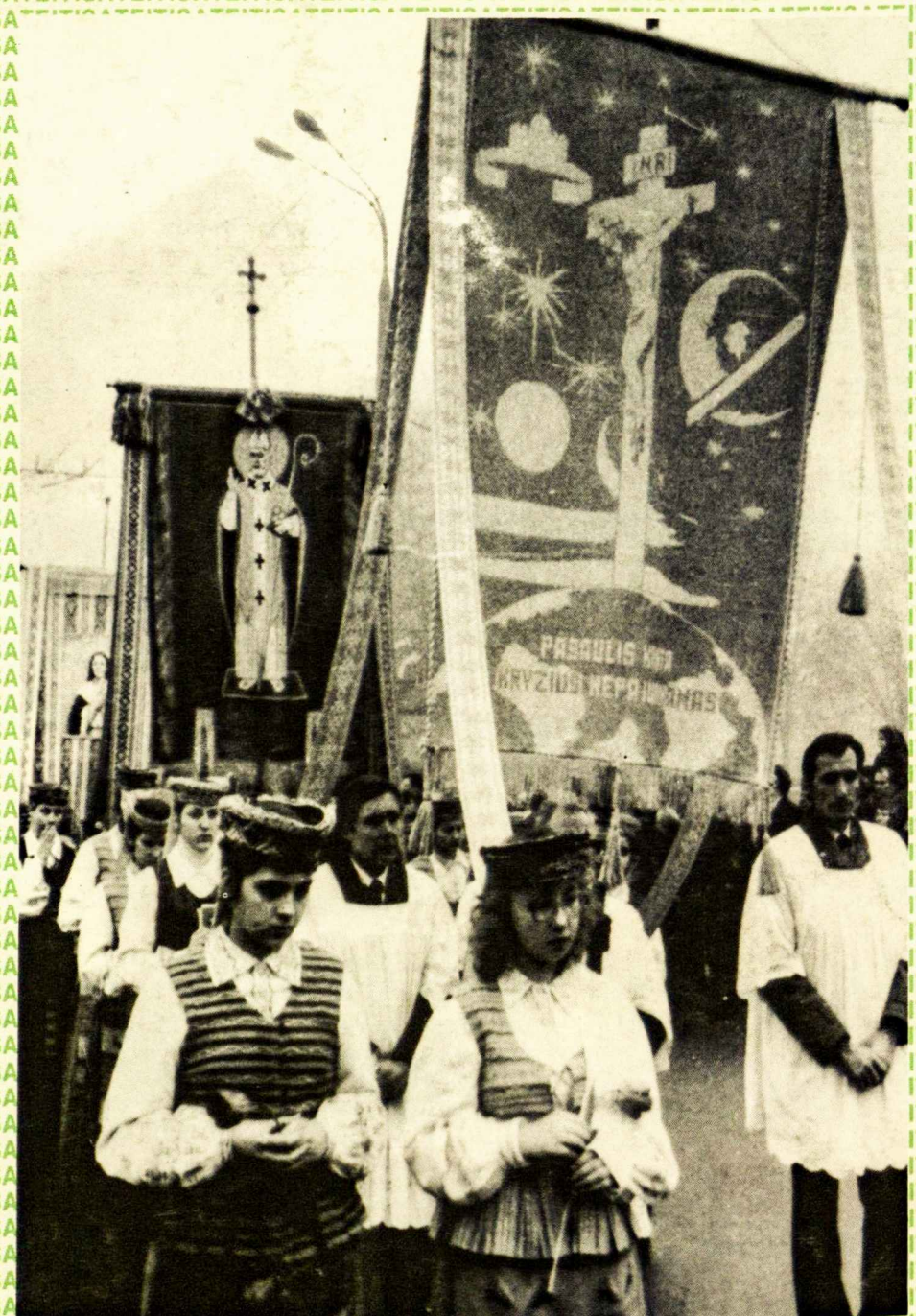

Ateitis

Prošvaistės ir šešėliai
D. Bindokienė 1
Kad prisimintume ir didžiuotumėsi
D. B. 3
Lietuvoje atsikūrė ateitininkai
A. Kulikauskas 7
Ateitininkų federacijos atkūrimo
Lietuvoje aktas 10
Žodžio laiškas (eil.)
Tavo žodis 11
Iš praeities ir dabarties
J. Končius 12
KALBOS SKYRIUS 14
KNYGOS—LEIDINIAI
Lietingos dienos Palangoje
R. Girniūtė 16
Vilniaus krašto legendos, Vėlinės,
Nuo Plungės iki Maroko 17
ĮVYKIAI IR ŽMONĖS
Ateitininkų federacijos tarybos susirinkimas
R. Kubiliūtė 18
Prie jos stalo valgė tūkstančiai
A. Norvilas 22
ATEITIES SPINDULIAI
Gyvenimo dviratis (eil.)
pavalyti akiniai 23
Tavo tamsiose akyse
Tu atsikelsi vėl iš naujo gyventi
R. S. Miliauskaitė 24
Eilėraščiai
Skaidri migla 24
Aš turiu mamytę
A. Kašiubienė (žodž.), R. Polikaitytė (muz.) 25
MŪSŲ VEIKLA
1988-89 m. žiemos kursai Dainavoje
V. Vygantaitė 26
Jaunimo mišios
R. Polikaitytė 28
Detroito jaunieji ateitininkai
M. Bublytė 29
Ateitininkai Vasario 16 gimnazijoje
D. Baršauskaitė 30
Iš Vokietijos į Dainavą
V. Jocys 31
KREIVOS ŠYPSENOS 32

Viršelyje: Jaunimo procesija š.m. kovo 4 dieną Vilniuje, perkeliant šv. Kazimiero palaikus į atiduotą Šv. Kazimiero bažnyčią.

Nuotraukos: V. Kapočiaus (iš Br. Kviklio archyvo): viršelis, 9; R. Kubiliūtės: 18, 19; J. Kuprio: 11; M. Šmitienės: 30.

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos lietuviškos orientacijos žurnalas

KOVAS–BALANDIS
1989 m.

VOL. LXXIX NR.2

REDAKTORĖ:
Danutė Bindokienė,
7155 S. Homan Ave.,
Chicago, IL 60629. USA
Telef. (312)776-2036

REDAKCIJOS NARĖS:
Ramunė Kubiliūtė.
Rūta Sidrytė,
Viktutė Venclovaitė.

TECHNINIS REDAKTORIUS:
Jonas Kuprys

ADMINISTRATORIUS:
Juozas Polikaitis,
7235 South Sacramento Ave.,
Chicago, IL 60629, USA
Tel.: (312)434-2243

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija. Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol., susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published by-monthly, by the Lithuanian Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada $12.00. Single copy $2.00. Second class postage paid at Chicago, Illinois.
©1989 By the Lithuanian Catholic Federation Ateitis. All rights reserved. POSTMASTER: Send address changes to ATEITIS, 7235 S. Sacramento Ave., Chicago, Illinois 60629 USA.

PROŠVAISTĖS IR ŠEŠĖLIAI

Liaudies išmintis sako: pradžia darbą gaišina! Apie tą posakį nekartą sukosi mintys, ruošiant pirmąją šių metų „Ateitį". Tik viltis, kad su antruoju numeriu darbas palengvės, padėjo su humoru žvelgti į pasitaikančius sunkumus. Ar viltys išsipildė?

„Ateities" žurnalas primena labai vertingą, gražiai išlaikytą automobilį, saugomą garaže. Savininkas didžiuojasi, kad per paskutinius kelerius metus mašina mažai vartota, todėl, be abejo, labai gera. Tačiau, kai vieną dieną automobilis patenka į naujas rankas, pasirodo, kad visi sraigteliai aprūdiję, dulkėmis apsinešę, motoras kosi, springsta, čiaudi ir vos vos sukasi. Reikia kantrybės, darbo ir pastangų, kad gražusis automobilis vėl sklandžiai riedėtų keliais.

Taip ir su „Ateitimi". Atrodo, kad ateitininkai atprato remti savo žurnalą korespondencijomis, nuotraukomis, straipsniais ir grožine kūryba. Ypač didelis vargas su korespondencijomis. Tarytum staiga visa ateitininkijos veikla išeivijoje sustingo, pranyko apatijos rūke. Nieko negirdėti iš Kanados, iš įvairių Amerikos vietovių, o ir čikagiečius reikia kietai prie sienos priremti, kad bent kelis paragrafus parašytų apie, vietinėje spaudoje labai išreklamuotą, ateitininkų renginį. Taigi, jeigu kas paklaustų, kurią žurnalo dalį sunkiausia redaguoti, atsakyčiau: „Mūsų veiklos" skyrių. Jeigu „Ateitis" būtų kaip didieji amerikiečių žurnalai ir dienraščiai (su neribotais finansiniais rezervais!), mes savo korespondentus siuntinėtume po pasaulį ir patys aprašytume visus ateitininkų renginius. Dabar turime pasitikėti kuopų ar sąjungų korespondentų (o juk visi giriasi, kad tokius valdybose turi!) gera valia bei pareigingumu.

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

Turime ir labai šviesių prošvaisčių: kruopščių, pareigingų žurnalo talkininkų, kuriais galėtų vertai didžiuotis bet kuris išeivijos spaudos organas. Tai Ramunė Kubiliūtė, Rūta Sidrytė, mūsų techninis redaktorius Jonas Kuprys ir naujai įsijungusi, jauna, talentinga menininkė Viktutė Venclovaitė. Jos kūrybą rasite šio numerio „Kreivose šypsenose" — „Ryto ir Gailytės" nuotykiuose, kuriuos, tikimės, galėsime spausdinti kiekviename numeryje.

Šiame numeryje daug dėmesio skiriame nuostabiems paskutiniųjų metų įvykiams Lietuvoje, o ypač ateitininkų atsikūrimui. Lietuvos ateitininkai labai daug tikisi iš mūsų: pavyzdžio, paramos — dvasinės, ideologinės ir materialinės —, paskatinimo, veiklos gairių. Kadangi geležinėje uždangoje šiuo metu daug plyšių, pro kuriuos prasprūsta išeivijos (net katalikiška) spauda ir knygos, todėl, galime būti tikri, kad ir „Ateitimi" susidomėjimas Tėvynėje vis didės. Yra nepaprastai svarbu, kad žurnale Lietuvos at-kai rastų tai, ko tikisi, kas jiems šiuo metu labiausiai reikalinga.

Lietuvos at-kams galime padėti, rašydami į „Ateitį", padarydami savo žurnalą tikru mūsų ideologijos ir veiklos veidrodžiu. Š.m. vasario 5 d. „Lietuvių misijos Lemonte žiniose" buvo išspausdinta tokia pastaba: „Vis dažniau mus aplanko svečiai iš Lietuvos. Pastebima, kad jie labai domisi mūsų turima spauda ir knygomis. Dažnai pastebime juos ir prie knygų platinimo stalo, vartant knygas su pastaba, „labai brangios", padedant jas atgal. Mieli giminės, apdovanojame savuosius svečius visokiomis medžiaginėmis gėrybėmis. Nepamirškime ir dvasinių, nes jiems jų nemažiau reikia. Lai nei vienas svečias negrįžta atgal be poros gerų lietuviškų knygų, jų tarpe Šv. Rašto". Ateitininkai į šią sugestiją turėtų atkreipti ypatingą dėmesį ir ja pasinaudoti.

Beieškodami būdų padėti idėjos draugams Lietuvoje, turime peržvelgti ir savo ateities veiklos gaires. Ne vienas pagalvojame, kad su pasikeitimais Lietuvoje ir mūsų veikla turės pasikeisti, ypač Lietuvos laisvės kovų baruose. Iki šiol turėjome labai gerų ginklų: „LKB kronikas", disidentų persekiojimus, lietuvių kalbai daromas skriaudas, rusinimo akciją ir t.t. Dabar jau žinome, kad iš kalėjimų ar koncentracijos stovyklų paleisti V.Petkus, G. Iešmantas, kun. S. Tamkevičius, B. Gajauskas, kun. A. Svarinskas ir kiti. Žinome, kad jau galima viešai giedoti „Lietuva, tėvyne mūsų" ir kad Gedimino kalne plevėsuoja trispalvė. Tačiau taip pat labai gerai žinome, kad visi šie ženklai yra tik labai paviršutinės laisvės reiškiniai, o mūsų tėvynė tebėra valdoma svetimųjų, be kurių leidimo niekas negali pasikeisti. Tai labai aiškiai parodė š.m. vasario pradžios įvykiai. Lietuvos at-kai buvo pakvietę būrį išeivijos veikėjų (daugiausia at-kų, įskaitant ir Federacijos vadą) atvykti pas juos į Vasario 16 iškilmes. Nežiūrint Lietuvos komunistų partijos sutikimo, Maskva nedavė leidimo svečiams iš užjūrio, tuo aiškiai parodydama, kas iš tikrųjų valdo Lietuvą.

Ieškodami naujų būdų ir priemonių padėti savo Tėvynei laisvės kovose, nepamirškime vieno, nepaprastai svarbaus aspekto — lietuvių kalbos. Nepaslaptis, kad jau kuris laikas į lietuvių kalbos mokymąsi ir vartojimą buvo žiūrima pro pirštus. Pasigirsdavo balsų, kad geru lietuviu galima būti ir nemokant lietuviškai, kad galbūt organizacijos veikloje (ypač stovyklose) reikėtų vartoti ir anglų kalbą, tuo būdu pritraukiant daugiau narių, silpnai kalbančių arba visai nemokančių lietuviškai. Nors mūsų „protingos galvos" griežtai kratėsi šių užuominų, bet jos vis ir vis išlįsdavo ir sukinėjosi aplinkui, lyg įkyrios spravos. Dabar, kai Lietuvos at-kų akys su tokiu dėmesiu krypsta į mūsų veiklą, būtų ne tik gėda, bet ir nusikaltimas nemokėti lietuvių kalbos, arba net diskutuoti organizacijos dvikalbiškumo galimybes. Ne tik jaunimą, bet ir vyresniuosius raginame daugiau dėmesio skirti lietuvių kalbos tobulinimui, apvalymui nuo svetimybių. Geriausias būdas: nuolatinis lietuvių kalbos vartojimas. Jeigu stengsimės savo organizacijoje, savo šeimoje ja visuomet kalbėti, net nepajusime, kaip ta mūsų kalba ištobulės, kaip lengvai ir natūraliai pradės slysti nuo liežuvio. Tuo tikslu ir „Ateityje" nuolat turėsime kalbos skyrių, kuriame bus taisomos ir nagrinėjamos dažniau pasitaikančios klaidos. Čia taip pat spausdinsime kitų kalbos ir žodyno turtinimo patarimų, todėl nuoširdžiai kviečiame šiuo skyriumi pasinaudoti.

Su Kristaus Prisikėlimo švente ir prasidėjusiu pavasariu sveikiname visus laisvojo pasaulio ir Tėvynės ateitininkus, linkėdami nuolat gyventi atsinaujinimo Kristuje dvasia!

D. Bindokienė

KAD PRISIMINTUME IR DIDŽIUOTUMĖSI

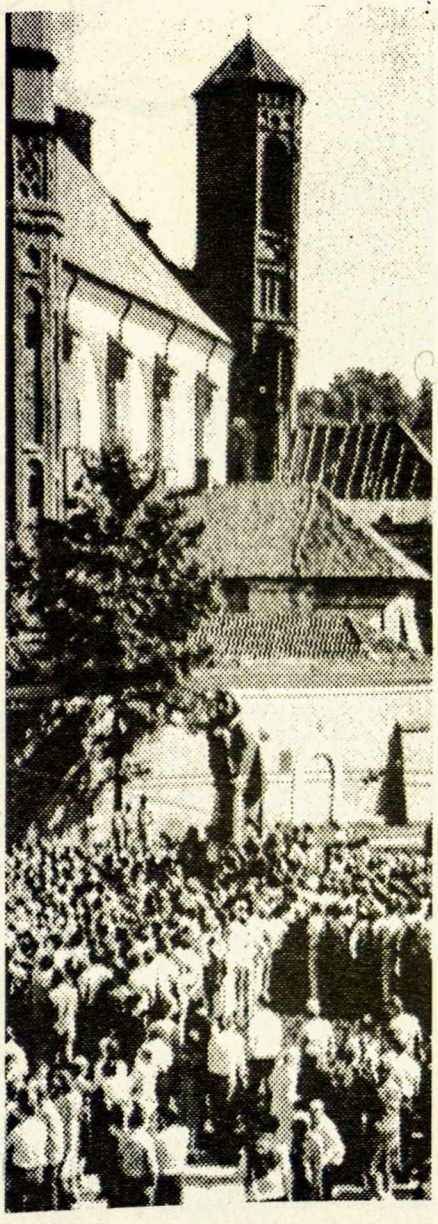

Nuo pereitų metų vasaros pradžios Lietuvoje vyksta neįtikėtini įvykiai, į kuriuos turbūt nė vienas tikras lietuvis (ten ir svetur) dar negali žvelgti be nuostabos ir net baimės. Mes buvome pratę cituoti drąsias disidentų, sąžinės kalinių ir Žmogaus teisių gynėjų kalbas teisme, kur jie buvo teisiami už ,,priešvalstybinę veiklą''. Lietuviška trispalvė, Lietuvos himnas, užjūrio lietuvių išleista knyga, Lietuvos pogrindžio spaudos platinimas ir net skaitymas — tai vis tie ,,priešvalstybinės veiklos'' reiškiniai, verti teismo bausmės: kalėjimo, tremties, gulagų. Beskaitydami ,,Lietuvos Katalikų Bažnyčios kronikas'', žinojome, kiek daug metų Klaipėdos katalikai kovojo dėl Angelų Karalienės bažnyčios grąžinimo, kiek prašymų, kiek parašų..., o viskas veltui. Argi kas tuo metu būtų drįsęs tikėti, kad Vilniaus katedra bus sugrąžinta tikintiesiems ir dar restauruota valdžios lėšomis? Ar būtų kas bent susapnavęs, kad Gedimino pilies bokšte suplevėsuos trispalvė, o šimtatūkstantinės minios Vingio parke galingai trauks ,,Lietuva, tėvyne mūsų''?

Juo labiau mes, ateitininkai, negalėjome net įsivaizduoti, kad ateistinė komunistų valdžia leis atsikurti ateitininkų sąjungai. Juk dar prieš metus vaikai, jaunimas ir jų tėvai buvo baudžiami už dalyvavimą pamaldose, procesijose, už patarnavimą Mišioms, priėmimą pirmosios Komunijos!

Reikia tikėtis, kad nėra nė vieno ateitininko išeivijoje, kuris iki šiol nebūtų girdėjęs apie Lietuvos Laisvės Lygą, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdį ir paskutiniųjų metų įvykius Tėvynėje. Čia tik trumpai paminėsime kai kurias svarbesniąsias datas ir įvykius kaip įvadą į A. Kulikausko straipsnį apie Lietuvos at-kų atsikūrimą. Straipsnis buvo išspausdintas ,,Drauge'' (š.m. vasario 1 d.), bet jis yra svarbi ateitininkų istorijos dalis, todėl perspausdinamas ,,Ateityje''.

Tegul ateitininkų atsikūrimo entuziazmas iš Tėvynės pūstelės ir į mus gaivia atgimimo ir naujos energijos srove, išjudindamas mūsų veiklą, suteikdamas ryžto, jėgų ir noro dirbti, kad tikrai galėtume ,,Visa atnaujinti Kristuje''.

D. B.

• Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis įsisteigė 1988 m. birželio 3 d., tapęs pagrindiniu reformų varikliu Lietuvoje. Jis atgaivino įsitikinimą, kad net komunistų valdžia gali būti priversta klausytis gyventojų pageidavimų ir skundų.

• Pereitų metų rugpjūčio 23 d. apie 100,000 lietuvių demonstravo Vilniuje, Vingio parke. Demonstracijomis buvo prisiminta 1939 m. rugpjūčio 23 d. pasirašytoji Molotovo-Ribbentropo sutartis, kuria Pabaltijo valstybės buvo priskirtos Sovietų Sąjungos įtakos sferai. Demonstracijos taip pat vyko Kaune ir kituose didesniuose Lietuvos miestuose. Tuo

pačiu metu šimtai tūkstančių žmonių demonstravo Latvijoje ir Estijoje.

• Be Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Lietuvoje veikia ir Lietuvos Laisvės Lyga, kurios vadas yra Antanas Terleckas. Š. m. sausio 10 d. Kalnų parke (Vilniuje) įvyko LLL suruoštas mitingas paminėti Vokietijos ir Sov. Sąjungos 1941.I.10 pasirašytą slaptą protokolą, kuris perkėlė Suvalkijos ruožą iš Vokietijos įtakos sferos į Sovietų kontrolę. Už šį Lietuvos žemės plotą Sov. Sąjungos sutiko Vokietijai sumokėti 7.5 mil. aukso dolerių.

Protesto mitinge dalyvavo apie 50,000 žmonių. Į minią prabilo 26 kalbėtojai, o žmonės šaukė: „Laisvės Lietuvai", „Okupantai, lauk!" Valdžia buvo iš anksto davusi mitingui leidimą, todėl demonstrantams netrukdė.

• Pereitų metų lapkričio 19 d. „Tiesoje" (Nr. 267), kuri yra oficialus Lietuvos Aukščiausios tarybos ir Lietuvos ministerių tarybos organas, paskelbtas įstatymas, kad Lietuvos valstybinė vėliava bus geltonos, žalios ir raudonos spalvos. V. Kudirkos „Tautiška giesmė" („Lietuva, tėvyne mūsų") bus oficialus Lietuvos valstybinis himnas.

• Spalio 7 d. Lietuvos trispalvė vėl suplevėsavo Vilniuje, Gedimino pilies bokšte, o spalio 9 d. – ji buvo iškelta Kaune, M. K. Čiurlionio dailės muziejaus varpų bokšte. Šį džiaugsmingą įvykį stebėjo dešimtys tūkstančių žmonių, giedodami Lietuvos himną ir mojuodami atsineštomis trispalvėmis.

• Spalio 18 d. Kapsuko universitetui Vilniuje grąžintas oficialus Vilniaus universiteto vardas.

• Spalio 23 d., sekmadienį, prie katedros aikštėje susirinko apie 15,000 žmonių, o kardinolas Vincentas Sladkevičius su vyskupais ir daugybe kunigų atnašavo šv. Mišias. Jos pirmą kartą transliuotos per Lietuvos televiziją.

• Lapkričio 24 d. Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio atstovai įteikė Sov. Sąjungos Aukščiausiai tarybai Maskvoje Lietuvos gyventojų peticijas dėl Sovietų Sąjungos konstitucijos pataisų nesvarstymo. Po peticija pasirašė 1.8 milijonai Lietuvos gyventojų.

• Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis spausdina laikraštį-žiniaraštį „Atgimimas", kurio tiražas siekia 100,000.

• Lietuvoje oficialioji spauda šiuo metu labai populiari: prie kioskų rikiuojasi žmonių eilės ir naujos laidos tuoj išperkamos. „Komjaunimo Tiesa", „Gimtasis Kraštas", „Tiesa", „Jaunimo Gretos", „Mokslas ir Gyvenimas", „Atgimimas", „Sąjūdžio žinios" ir kiti periodiniai leidiniai spausdina straipsnius, aprašymus ir pasisakymus, už kuriuos prieš pora metų būtų buvę skaudžiai baudžiami.

Spalio 23 d., sekmadienį prie katedros aikštėje susirinko apie 15,000 žmonių, o kardinolas Vincentas Sladkevičius su vyskupais ir daugybe kunigų atnašavo šv. Mišias.

• Pirmą kartą po II Pasaulinio karo pabaigos Lietuvoje buvo švenčiamos Kalėdos. Kalėdų nakties pamaldos buvo transliuojamos per televiziją, o pirmoji Kalėdų diena paskelbta nedarbo diena. Nedarbo diena bus taip pat ir Visų Šventųjų šventė (lapkričio 1 d.).

• Š.m. sausio mėn. pabaigoje Lietuvos Aukščiausias Tarybos prezidiumas paskelbė, kad lietuvių kalba yra Lietuvos vyriausybės oficiali kalba visuose reikaluose. Tuo pačiu apribotas rusų kalbos vartojimas. Visi, kurie gyvena ir dirba Lietuvoje, turės per dvejus metus išmokti lietuviškai susikalbėti. Rusų kalba bus naudojama susižinojimui tarp tautybių.

• Tuo pačiu metu išleistas dekretas, kad Vasario 16-ji yra oficiali valstybinė šventė — nepriklausomos Lietuvos valstybės 1918 m. atkūrimo paminėjimas.

• Gruodžio 29 d. Lietuvos Ministrų taryba leido tremtiniui vysk. Julijonui Steponavičiui sugrįžti į Vilnių ir perimti Vilniaus apaštalinio administratoriaus postą.

• Vysk. J. Steponavičius laikė pirmąsias šv. Mišias naujai konsekruotoje Vilniaus katedroje š.m. vasario 5 d. Katedra tikintiesiems grąžinta pereitų metų spalio 22 d., apie 40 metų buvusi paversta paveikslų galerija. Katedra restauruota valdžios lėšomis.

Tuo pačiu metu grąžinta ir Šv. Kazimiero bažnyčia Vilniuje, kurioje bolševikai buvo įkūrę ateistinį muziejų.

• Š.m. sausio 7 d. Vilniuje atsikūrė ateitininkai.

Nijolė Sadūnaitė prie parodos, vaizduojančios gyvenimą Sibiro gulage.

Mūsų kardinolas Vincentas Sladkevičius.

LIETUVOJE ATSIKŪRĖ ATEITININKAI

ANDRIUS KULIKAUSKAS

Š. m. sausio 7 d. Vilniuje atsikūrė Lietuvos ateitininkai. Susirinkimas įvyko Lietuvos Dailininkų Sąjungos rūmuose, ten pat, kur visą vasarą posėdžiavo Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinė grupė.

Šiuo metu ateitininkai Lietuvoje ir išeivijoje lyg ir neturi tvirtesnio ryšio. Susirinkime pasisakiau, kad išeivijoje yra daug norinčių prisidėti. Jau ir tą dieną kilo įdomių minčių. Bet pirma parašysiu apie patį susirinkimą:

Susirinkimas prasidėjo 3 val. Apie jį sužinojau per „Gimtąjį Kraštą". Buvo platinama literatūrą: „Pagrindinės Ateitininko Žinios", glaustai apibūdinančios ateitininkų šūkį, principus, santvarką, vadus, uždavinius ir ypač pareigas. Taip pat aplinkraštis „Ateitis", bet jau ketvirtas numeris! Jame ateitininkų himnas ir keletas minčių apmąstymui. Jisai išleistas Marijampolėje, iš kurios atvyko nemažai jaunimo.

Salėje ne visi sutilpo. Joje maždaug 125 kėdės, o žmonių gal 200. Publika įvairi — sendraugių, studentų, moksleivių, kunigų, klierikų, mokytojų, tėvų, vienuolių, korespondentų. Ant scenos pastatyta puošni eglutė. Prieš sceną stalas — prezidiumas. Video įrašas padarytas.

Kunigas Vaclovas Aliulis garbingai pravedė „Tėve mūsų". Vėliavininkas įnešė trispalvę ir sugiedojom Lietuvos himną. Į prezidiumą buvo pakviesti Stasio Šalkauskio našlė Julija, buvęs politinis kalinys Viktoras Petkus, mokytojas Vytautas Toleikis, kunigas Vaclovas Aliulis, buvęs „Sąjūdžio Žinių" redaktorius Arvydas Juozaitis.

Pastarajam buvo pavesta pirmininkauti.

Susirinkimo pirmojo dalyje buvo pasakytos keturios kalbos ir vyko diskusijos ideologijos klausimais. Antroje dalyje buvo svarstomi organizaciniai klausimai.

Vincas Rastenis papasakojo ateitininkų istoriją. Jis pats narys nuo 1939 m. Pasidžiaugė, kad tiek daug jaunimo susirinko. Ateitininkai kaip tik kilo iš jaunimo veiklos priespaudos laikais. Paminėjo „Rūtos" draugiją, „Juvenis" sąjungą, žurnalą „Ateitis", Praną Dovydaitį, Stasį Šalkauskį. Dar papasakojo apie ateitininkų ideologiją, veiklą, spaudą bei atributiką. Jis palygino uždraustą veiklą 1930 m. su jau visiškai slapta veikla bolševikų laikais. Iškėlė klausimą; kaip veikti esamomis sąlygomis?

Viktoras Petkus tuomet visų paprašė susikaupti ir prisiminti Tilinską, Žvigždiną, Dovydaitį, Šakalą, kun. Ylą, kun. Borusevičių, vysk. Reinį, kun. Lipniūną ir jų bei kitų ateitininkų likimus. Už juos sukalbėjome „Amžinąjį Atilsį".

Kun. Aliulis pranešė, kad iš Čikagos paskambino Juozas Polikaitis ir sveikina išeivijos ateitininkų vardu sendraugius bei naujai pasiryžusius tapti ateitininkais. Iš Toronto studento ateitininko Vyto Čiuplinsko gautas sveikinimas: „esame pasiryžę Jums padėti".

Kun. Aliulis pasakė, kad iš išeivijos reikia literatūros, kaip kad ir vysk. Baltakis pastebėjo interviu „Tiesoje". Galiu pridurti, kad jau gavau iš senelio knygą „Raktas į Senąjį Testamentą", vadinasi jau religinės knygos nueina, kaip kad čia spaudoje parašyta. Kai kas pataria siųsti tik po vieną knygą, bet nebūtina registruoti, o siųsti ketvirta klase — gavau per mėnesį.

Kun. Aliulis toliau suminėjo ateitininkijos herojus, dar pabrėžė, kad nė vienas iš jų netapo bolševikų įrankiu, ir kaip tik dėl to daugelis jų

Tarybinėje santvarkoje religingas žmogus tampa kaliniu. Užtat ateitininkijos atkūrimas yra išvedimas iš izoliacijos.

žuvo. O kas turėtų būti ateitininkija? Tai Jaunimo sąjunga, kurioje jaunimas galėtų pasiruošti, bet besirengdamas jau atlikti konkrečius darbus. Lavinimosi Sąjunga — daugiau ir plačiau apimanti, negu mokykla. Taip pat, kad išaugtų joje brandi asmenybė, kuri domėtųsi istorija, religija, filosofija, estetika.

Ką kviesti į ateitininkus? Savaime aišku, visus sendraugius. Bet jos pagrindas: tikintis jaunimas, turintis humanistinių potraukių: tikėjimą, dorovę, žmoniškumą, tėvynės meilę. Pabrėžė, kad nariais turėtų būti tik praktikuojantys katalikai. Bet kvietė jaunimą, kurių tėvai nepamokė, neparengė, neįskiepijo tikėjimo dalykų, būti kandidatais. Kada eis sakramentų — bus tikri nariai. Bet ateitininkai negali būti ateistų organizacijų nariais — tai nesuderinama.

Kun. Aliulis paskui pabrėžė, kad reikia padoriau apsišviesti religiškai. Ir kaip tik susirinkime buvo išdalinta 50 katekizmų, skirtų jaunimui. Pranešė, kad Austrijos kunigai gavo leidimą aprūpinti Lietuvą 150,000 tiražu Naujojo Testamento. Ragino Dievo pažinimu dalintis su kitais, padėti tiems, kurie dar tik ieško Dievo. Pažymėjo, kad geriausia, jeigu apie šias vertybes sužino iš bendraamžių. Skatino taip pat rinkti žinias apie vyresnės kartos ateitininkus, o kas turi polinkių tam, juos nutapyti ar nulipdyti. Sakė, kad ateitininkai instrumentais grodavo, dainas dainuodavo, kad tai buvusi nuotaikinga sąjunga.

Ateitininkas nešios religinę simboliką, savo kambarį papuoš kryžiumi. Aišku, negers ir nerūkys. Jis bus kuklus, netriukšmingas, tvirtas, doras, sveikas (kaip kad salėje jaunimas iš tikrųjų ir buvo). Ir dar palygino šių metų Kalėdų nakties šventumą su Naujaisiais Metais, kada per naktį jaunimas Katedros aikštėje šoko ir butelius daužė.

Arvydas Juozaitis palinkėjo, kad ateitininkai būtų vieningi dėlei principų ir pagrindų, kad jais nesiveržtų į dėmesio centrą, bet žengtų tyliu ir ištvermingu tarnavimu.

Psichologijos docentė Giedrė Butkienė aiškino, kad žmogus yra laimingais, jeigu jaučia ryšį su žmonėmis ir su Dieviškąja dvasia. Žmoguje yra keturi pradai: protas, jausmai (dažnai nuslopinami), siela (žmogiškumas kitiems), dvasia (ryšys su Dieviškąja dvasia). Reikia žmoguje pažindinti sielą ir išsiugdyti dvasingumą.

Mokytojas Vytautas Toleikis kalbėjo apie mokyklą ir bažnyčią. Pacitavo Tomo Venclovos mintį, kad tarybinėje santvarkoje religingas žmogus tampa kaliniu. Užtat ateitininkijos atkūrimas yra išvedimas iš izoliacijos. Ateitininkija yra sudėtinė moksleivių religinių poreikių tenkinimo dalis, ir tiesiog tikrovės reiškinys, kuris kaip tik ir turi laisvai reikštis, jeigu norime demokratinės visuomenės.

Jis pareiškė, kad nesinori veikti pusiau paslapčia, kad turi būti sąlygos rinktis mokykloje, nevien bažnyčioje. Bet autoritetas turi būti kunigai, o mokytojai tik tarpininkai. Kažkas pasisakė dėl diskriminacijos ir iškėlė tokį pavyzdį: kodėl ateitininkai turi rinktis bažnyčioje, o komjaunimas nepriverstas rinktis

CK patalpose?

Po 20 min. pertraukos prasidėjo antroji dalis. Pradėta svarstyti organizacinius klausimus. Iš Marijampolės jauna moteris papasakojo apie tenykščią veiklą. Pirmą kartą susirinko gruodžio 19 d., daugiausia sendraugiai. Po to vis daugiau jaunimo. Į pasikalbėjimus pasikviesdavo kunigą. Skaitydavo Šalkauskio, Maceinos kūrinius, kartu atšventė Kūčias, Naujuosius Metus. Ruošia Dovydaičio pagerbimą, norėtų pavasarį išvykti į gamtą.

Svarstytas židinių kūrimas. Mokytojas Toleikis pasakė, kad reikalingas ne tik moksleivių, bet ir tėvų sutikimas — geriausia tam būtų paruošti specialius dokumentus, kad paskui nebūtų nemalonumų. Kunigui Aliuliui patiko mintis iš gruodžio 11 d. moksleivių konferencijos, kad Šv. Kazimiero bažnyčia, kai bus sugrąžinta, būtų jaunimo bažnyčia.

Svarstytas spaudos klausimas. Laisvame jaunimo laikraštyje „Jaunoje Lietuvoje" bus ateitininkų priedas, kuris tikriausiai išsirituliuos į laikraštį. „Jaunosios Lietuvos" tiražas yra 3-7,000. Jau ir dabar jame pasirodo daug religinių straipsnių.

Viktoras Petkus pareiškė, kad reikėtų atkurti „Ateitį" ir „Židinį". Vienas studentas pasisakė, kad prieš pora metų skaitęs pogrindžio laikraščius „Ateitį" ir „Jaunąją Ateitį", ar nereikėtų juos išvesti iš pogrindžio? Į tai Petkus atsakė, kad priklauso nuo tų leidinių bendradarbių, ar jie nori dalyvauti „Ateities" atkūrime.

Saulius Galadauskas pakalbėjo apie ateitininkų suvažiavimą. Tam jau reikia dvasiniai pasiruošti, kad jame būtų jaučiama dvasinė energija — po to veikla plauks savaime.

Reikia pasakyti, kad Saulius Galadauskas labai daug prisidėjo prie ateitininkų susirinkimo paruošimo. Tai gana jaunas žmogus, kas labai malonu, nes šiaip daug iš kalbančiųjų buvo vyresnio amžiaus. Apskritai šnekos apie atkūrimą prasidėjo po Sąjūdžio suvažiavimo. Po gruodžio 11 d. moksleivių konferencijos pati mintis sukonkretėjo. Saulius Galadauskas kreipėsi į kunigą Aliulį ir jų pastangomis buvo suruoštas šis susirinkimas.

Po visų diskusijų buvo siūlomi kandidatai į organizacinį komitetą. Tai vyko labai nerangiai. Vis dėlto jisai išėjo labai stiprios sudėties. Į jį įtraukti Nijolė Sadūnaitė ir susirinkime nedalyvavęs kun. Sigitas Tamkevičius. Jisai gali būti paskirtas dvasios vadu.

Tada visi atsistojo ir Viktoras Petkus iškilmingai perskaitė Atkūrimo aktą. Buvo užbaigta Ateitininkų himnu, kuris netikėtai tvirtai nuskambėjo.

Apie kitą susirinkimą pranešė „Atgimimo" televizijos laida. Prieš užbaigiant, žodį tarė Kauno Kunigų seminarijos klierikas Tadas Vallenas. Jis yra čekų kilmės, gimė Sibire, bet užaugo Lietuvoje. Jis priminė, kad reikia kreiptis į Dievą, melstis už sėkmingą darbą. Papasakojo, kaip Marijampolėje vyresnieji kalba rožančių už jaunimo veiklą. Jis pasiūlė, kad arkivyskupas Jurgis Matulaitis būtų ateitininkijos globėjas. Kad malda į jį vienytų visus ir kad ateitininkų suvažiavimo metu vyktų nepertraukiama malda, kaip ir per Sąjūdžio suvažiavimą.

Susirinkimas užsibaigė tik 7 v.v. Po to vyko komiteto posėdis, kuriame ir aš dalyvavau. Svarbiausi klausimai buvo suradimas patalpų susirinkimui, taip pat padauginimas paprasčiausių žinių apie ateitininkus, pvz., iš „Ateitininkų Vadovo" arba Kalniškio „Ateitininkai, jų istoriją, ideologija". Dar ant greitųjų

Ateitininkų federacijos atkūrimo Lietuvoje aktas

Lietuvos sostinėje Vilniuje 1989 m. sausio mėn. 7 d. susirinkę ateitininkai sendraugiai, buvusieji ateitininkai studentai ir moksleiviai bei visuomenės atstovai po įvairiausių negandų ir išgyvenimų iškilmingai skelbia apie Ateitininkų federacijos atkūrimą Lietuvoje, iš naujo patvirtindami, kad „Ateitininkų judėjimas ir savo kilme, ir savo uždaviniais yra lietuvių tautai antrasis, būtent — dvasinis atgimimas, kuris, iš vienos pusės, remiasi tautiniu jos atgimimu, o iš kitos pusės, suteikia pastarajam aukštesnės, neprarandamos reikšmės. Todėl ateitininkas turi būti pasiryžęs, tarnaudamas kartu Dievui ir Tėvynei, padėti visas pastangas aukščiausiajam savo tikslui realizuoti:

„Visa atnaujinti Kristuje!"

Kartu tvirtai pareiškiame, kad mūsų išeivija ir politiniai tremtiniai yra vienas bendras lietuvių tautos kūnas, o jų tarpe veikiantieji ateitininkai yra mūsų broliai ir sesės.

Ir toliau sunkioje kovoje už savo tautinę egzistenciją mūsų veiklos pagrindu pasilieka įsitikinimas, kad „priklausymas prie Ateities judėjimo privalo būti ateitininko suprantamas kaip sąmoningas, nenuilstamas ruošimasis tapti karštu Lietuvos patriotu, aiškiai susipratusiu kataliku, tikru inteligentu šviesuoliu, aktyviu veikėju visuomenininku ir geru savo profesijos specialistu".

Tolesnėje savo veikloje ateitininkija vadovausis nuo 1911 m. einančiąja jos ideologine ir organizacine patirtimi, tobulinta mūsų didžiųjų tautos vyrų Stasio Šalkauskio, Prano Kuraičio, Prano Dovydaičio, Stasio Ylos ir kitų.

Tepadeda mums Dievas!

Pasirašo **ateitininkai sendraugiai**
ir buvusieji studentai
ir moksleiviai ateitininkai

sugalvojome keletą būdų, kaip išeivija galėtų padėti.

1) Parūpinti knygų — dvasinių ir religinių. Tai galima, kaip minėjau, paštu. Vilnius 232004, Gulbės 11-2; telefonas 75-91-73. Sekretorės Gabrielės Žaidytės adresas. Jai galite drąsiai skambinti. Labiausiai trūksta turiningų knygų, kaip antai Šalkauskio, Maceinos, Rubšio. Taip pat apie ateitininkų veiklą.

2) Parūpinti priemonių ar žaliavų fotokopijavimui.

3) Parūpinti išeivijos židinių sąrašą su adresais. Būtų gražu, kad kiekvienam besikuriančiam židiniui Lietuvoje būtų paskirtas židinys išeivijoje, kuris apsiimtų jam padėti. Tokiu būdu ryšiai su išeivija būtų labai platūs ir stiprūs.

4) Nusiųsti delegaciją iš išeivijos, kuri susitiktų su Lietuvos ateitininkais dar prieš suvažiavimą.

5) Gausiai dalyvauti suvažiavime Lietuvoje — jisai vyks tikriausiai Sekminių metu.

6) Visa tai daryti skubiai.

ŽODŽIO LAIŠKAS

Rašau Tau laišką. Būk pasveikintas
anapus Tėviškės saulėlydžių,
nuspalvintų iš mano aido surinktais dažais!
Tu ten, už šių saulėlydžių,
brendi srauniąja laiko upe
ir ji Tau ošia nubanguojančiom sekundėm:
Tik dabartis. Kas nutekėjo — mirė.
Ieškok savęs tik šios dienos bangavime.
Ir Žodis, gimęs protėvių dainoj,
ištirpo ir negriš Tau pasakyt,
kas meilė ir prasmė.

Bet Tu žinai — tai netiesa!
Tu ieškai mano virpesio gamtoj ir draugo nuotaikoj,
Tu mintimi skaitai saulėlydžių legendas,
kurių nesi patsai palietęs savo žvilgsniu —
Tau jas dažau buvimo Katedros vitražuose.
Tarp jų ir Tu vargonais groji meilės himną,
nes jis negimsta tuštumoj,
ir laimė — dūžtanti iliuzija,
tik tuštuma be jų.

Rašau Tau laišką,
nes Tu mane įrėminai savoj jaunystėj,
nes Tu skaitai gyvenimo kertinį akmenį,
kurį nutašė Tau kilmė ir praeitis.
Tau žodis, gimęs Tėviškės arimuose —
žvaigždė ir kelrodis surasti prasmę
gyvenimo lenktynėse.
Jis skamba Tau ne gimto miesto ūžesiu,
bet protėvių šviesiom legendom.

Rašau Tau laišką,
nes man esi brangus,
kaip praeitis, esmė ir ateities liepsnojanti viltis.
Rašau, nes Tavo meilėje randu save...

Su meile,

Tavo Žodis.

Palm Beach Garden, 1989.1.13

AP Laserphoto

Sąjūdžio atstovai žengia Maskvos gatve su trispalve, po to, kai jie įteikė Sovietų parlamentui peticiją su 1.8 milijonais parašų, reikalaujančių Lietuvai laisvės.

IŠ PRAEITIES IR DABARTIES

JUOZAS KONČIUS

Nuostabus atgimimo pavasaris, sužydėjęs praeitais metais kiekviename Lietuvos kampelyje negęstančia viltimi naujam gyvenimui, nebuvo vien tik išnykstantis miražas, bet gavalingas tautos ryžtas kurti sau ir savo vaikams tokią ateitį, kokią gali susikurti laisvas žmogus savame krašte. Šį uždegantį tautinės sąmonės pasireiškimą mes stebėjome masinėse lietuvių demonstracijose Vilniuje ir kitose Lietuvos vietose. Plevėsuojantis trispalvių miškas, gaivalingai besiveržią iš susirinkusiųjų krūtinių, dešimtmečiais užslopinti, Tautos himno garsai spaudė džiaugsmo ašarą ne tik ten dalyvaujantiems, bet ir čia, išeivijoje, stebintiems jų džiaugsmo šventę vaizdajuosčių įrašuose.

„Nejaugi tai tikra, nejaugi tai ne apgaulingas miražas", galvojo ne vienas, susijaudinęs sekdamas tokius širdžiai brangius vaizdajuostės paveikslus. Mus taip pat stebino straipsniai ne tik mūsų laikraščiuose, bet ir didžiųjų valstybių spaudoje. Net ir spauda, ateinanti iš Lietuvos, pradėjo vis plačiau rašyti apie tautos patirtas kančias ir reikalą tiesti naujus kelius jos ateičiai.

Ypač džiugu matyti (tiek vaizdajuostėse, tiek ir laikraščių nuotraukose) daugybę jaunų veidų pirmose vadovaujančiųjų eilėse. Prieš mano akis dvi laikraščių iškarpos su nuotraukomis, vaizduojančiomis Lietuvos jaunimo atstovus, skinančius kelią atgimstančiai tautai. Pirmoji nuotrauka (AP žinių agentūros, išspausdinta lapkričio 25 d. *Chicago Tribune* laikraštyje) parodo tris jaunuolius, žengiančius Maskvos gatve su trispalve rankose, po to kai

jie įteikė sovietų parlamentui peticiją su 1,8 milijonais parašų, reikalaujančių Lietuvai laisvės. Kitoje (*Gimtojo Krašto)* nuotraukoje matome jaunus žmones peticijoms parašų rinkimo darbe. Ryžtas ir rimtis jų veiduose lyg sakyte sako, koks svarbus šis momentas jiems ir visai lietuvių tautai. Tokių ir panašių nuotraukų būtų galima pririnkti dar daug ir visose mes matome jaunų žmonių srovę, su užsidegimu žengiančią į šviesesnį rytojų.

Galbūt ne vienas susimąstys, tų įspūdžių pagautas. Iš kur tas jaunų žmonių staigus užsidegimas ir pasišventimas sunkiam darbui, kuriam jų nei mokykla, nei aplinkos sąlygos neparuošė. Tačiau kažkur, sielos gelmėse tęsiasi iš praeities stiprybės siūlas, kuris amžių bėgyje uždegdavo jaunuolius aukotis idealams. Ne vienas turbūt sėmėsi stiprybės iš užslėptos knygos, su Baranausko, Kudirkos, Maironio, Brazdžionio, Aisčio ir daugelio kitų posmais, iš kurių dvelkė Lietuvos idilika arba atbundančios tautos vizija.

Bežiūrint į šias nuotraukas bei vaizdajuostes, kyla ir kitas klausimas. O ką mes, išeiviai, darome ir kiek mus dabartiniai įvykiai Lietuvoje paveikia ar turėtų paveikti? Ypač prisimenant mūsų universitetuose plačiai pasklidusią jaunuomenę, arba, neseniai mokslus baigusius ir savarankišką gyvenimą pradėjusius, jaunus žmones. Klausimas, žinoma, ir liks neatsakytas. Yra daug gražaus jaunimo, kuris aktyviai dalyvauja organizacijose ir apskritai lietuviškame gyvenime. Jiems visi įvykiai Lietuvoje nėra svetimi. Bet iš kitos pusės žvelgiant, yra daug tokių, kurie tik iš vardo ar vieno kito lietuviško patiekalo pomėgio save laiko lietuviais. Nei lietuviška spauda, nei bendruomeninis gyvenimas jų nebeinteresuoja. Jų kelias: asmeninės karjeros susidarymas ir lipimas materialinių gėrybių laiptais.

O vis dėlto Lietuvos atgimimo sąjūdžio pulsą turėtų pajusti kuo didesnis išeivijoje gyvenančių lietuvių skaičius. Mūsų talka, kokia ji bebūtų, kartais moralinė, o dažnai ir materialinė, turėtų kiekvieną lietuvį įpareigoti prisidėti prie jos. Sužydėjęs tautinio atgimimo pavasaris eina per Lietuvą ir toliau, tad ir mes nelikime vien pasyvūs šių įvykių stebėtojai. Savo organizacijose, universitetų klubuose, asmeniniuose susibūrimuose kelkime į viešumą, dalinkimės mintimis bei diskutuokime visa tai, kas paskutiniu metu vyksta prie Baltijos. Ypač linkėtina įtraukti į savo tarpą kuo daugiau tų, kurie dėl vienokių ar kitokių priežasčių jau yra atitrūkę nuo lietuvių kamieno. Gražių atgimimo pavyzdžių mes matome kad ir Lietuvos Vyčių gretose. Prieš keletą metų man teko lankytis Lietuvoje su grupe turistų. Bent trečdalį grupės dalyvių sudarė jau kelintos kartos lietuviai. Daugumas buvo jauni, kai kurie net universitetų studentai. Jie ten vyko ieškoti — kaip jie sakė — savo šaknų, nors kai kurių jau ir tėvai su Lietuva jokių ryšių nebepalaikė. Buvo nepaprastai įdomu klausytis kaip ir kada jie susiinteresavo savo kilme. Ne vienu atveju tam įtakos padarė santykiavimas su veiklesniais lietuviais. Šitie atgimę lietuviai (o tokių, galima tikėtis, yra ir daugiau) ateityje nebus vien tik pasyvūs įvykių Lietuvoje stebėtojai.

Tad semkimės stiprybės iš tų, kurių veidus stebime laikraščių nuotraukose, vaizdajuostėse. Pajuskime jų širdžių plakimą ir junkimės į jų uždegtą tautinį atgimimą, nešdami jį į kiekvieno lietuvio širdį. O kai pajusime šį abipusį širdžių plakimą bendram tautos labui, būdų ir priemonių savo veiklai lengvai susirasime.

Lietuvos jaunimas protestuoja prieš krašto upių užteršimą.

KALBOS SKYRIUS

Seniai ar senai taip buvo...

Prieveiksmiai *seniai* ir *senai* yra skirtingi. *Senai* nusako tam tikrą požymį, būdą (yra būdo prieveiksmis) ir atsako į klausimą kaip? Prieveiksmiui *senai* antonimas (priešingybė) yra *jaunai.* Pvz.: Jonas dabar jau gana *senai* atrodo, o Petras vis *jaunai* ir *jaunai. Seniai* pažymi laiką (yra laiko prieveiksmis) ir atsako į klausimą kada? Pvz.: Aš *seniai* tavęs čia laukiu. *Seniai,* labai *seniai* šioje vietoje buvo ežeras.

Kada rašome didžiąją raidę?

Didžiąja raide pradedamas pirmasis sakinio žodis. Po taško, klaustuko, šauktuko, daugtaškio pradedame rašyti didžiąja raide.

Asmenų vardai, pavardės rašomos didžiąja raide: Jonas, Rūta, Jonaitis, Petraitienė.

Gyvulių ir paukščių tikriniai vardai rašomi didž. raide: vištelė Raibutė, katinas Murklys, šuo Rudis...

Taip pat didž. raide rašome miestų, vandenų, valstybių, vietovių vardus: Vilnius, Lietuva, Baltijos jūra, Marijampolės apskritis, Anykščių šilelis, Vištyčio ežeras.

Švenčių pavadinimai: Naujieji metai, Velykos, Sekminės, Užgavėnės, Padėkos diena, Vėlinės...

Įstaigų, įmonių ir organizacijų pavadinimų pirmasis žodis rašomas didž. raide, jeigu pavadinimas susideda tik iš bendrinių žodžių. Pvz.: Moksleivių ateitininkų sąjunga; Žemės ūkio mokykla; Valstybinis bankas.

Jeigu oficialus pavadinimas prasideda tikriniu daiktavardžiu (valstybės, miesto, apylinkės, asmens vardu), tai didžiąja raide rašomas tik pirmasis žodis, o visi kiti – mažosiomis. Pvz.: Čikagos moksleivių ateitininkų kuopa; Lietuvos valstybinis bankas; Čiurlionio galerija; Vytauto Didžiojo universitetas.

Straipsnių antraštėse tik pirmasis žodis rašomas didžiąja raide (žinoma, jeigu visi kiti yra bendriniai daiktavardžiai): Žiemos atostogų malonumai; Smagu buvo stovykloje; Atsikūrė ateitininkai Lietuvoje; Jonas išsikėlė į Kaliforniją.

Pastebėkite, kad paskutiniuose dviejuose pavyzdžiuose antraštėse yra ir tikrinių daiktavardžių (Lietuvoje, Kaliforniją). Jie, savaime aišku, rašomi didžiąja raide. Dabar jau įprasta knygų, laikraščių ir žurnalų pavadinimus taip pat rašyti pirmąja didžiąja raide, o visos kitos mažosios: *Tėviškės žiburiai; Šv. Pranciškaus varpelis; Žvaigždės ir vėjai, Geroji vasara* ir t.t.

Didžiąja raide nepradedame rašyti savaitės dienų pavadinimų (pirmadienis, antradienis, trečiadienis, ketvirtadienis, penktadienis, šeštadienis, sekmadienis); mėnesių vardų (sausis, vasaris, kovas, balandis ir t.t.); metų laikų vardų (pavasaris, vasara, ruduo, žiema).

Priebalsės j rašymas žodžių šaknyje po priebalsių b, p

Prieš keletą metų Lietuvoje kalbininkai galutinai įvedė kai kuriuos rašybos pakeitimus ir suvienodinimus. Tarp kitų pakeistas priebalsės *j* rašymas žodžių šaknyse po priebalsių *b* ir *p.* Taigi su *j* (o ne su i, kaip anksčiau buvome pratę rašyti) dabar rašomi žodžiai: bjaurus, pjauti, spjauti, o taip pat ir šių žodžių vediniai: bjaurybė, bjauroti, pasibjaurėti; pjovėjas, pjūtis, pjūklas, pjūvenos, pjaustyti, šienapjūtė, skerspjūvis, rugpjūtis; spjovimas, spjaudalius (kuris spjaudo), spjaudykla, apspjaudyti ir t.t.

Nevartotinų žodžių žiupsnelis

atydus — *atidus*

bujoti — svetimybė, nevartotinas žodis — *tarpti, gražiai augti, klestėti, vešėti, keroti*

bulkutė — nevartotina svetimybė — *bandelė*

čemodanas — rusicizmas — *lagaminas*

daugumoje nevartotinas reikšme *daugiausia, dažniausiai, paprastai*

dirbtinas — nevartotinas reikšme *nenatūralus, padirbtas, dirbtinis*

gerbūvis — nevartotinas dirbtinis žodis — *gerovė*

dvasiškis, dvasiškija — dirbtinis žodis — *dvasininkas, dvasininkija*

įsimylėti į ką — *įsimylėti ką*

išpildyti — nevartotinas reikšme *atlikti, įvykdyti.* Pvz.: Choras *išpildė (-atliko)* programą. Tautinių šokių grupė *išpildys (atliks, pašoks) tris šokius.*

išpildyti — galima vartoti šia prasme: *išpildyti* kieno nors prašymą, troškimą, valią. Sangrąžinė forma: *išsipildė* mano svajonė. Jeigu mane paleisi, *išpildysiu* tris tavo norus.

mėgiamas — tarmybė nevartotina bendrinėje kalboje — *mėgstamas*

mintinai — *atmintinai,* reiškia iš atminties. Aš tą eilėraštį *mintinai (-atmintinai)* išmokau.

mintinai kilęs iš veiksmažodžio *minti (numinti)* arba *minti (atspėti, atminti).* Pvz., *Atspėk, atmink,* mergužėle, kas žaliuoja žiemą vasarėlę.

mokinti, mokina mokino — tarmybė — *mokyti, moko, mokė.*

pončka — nevartotina svetimybė — *spurga*

Čia kaip tik reikėtų padaryti pastabą Čikagos A. Lipniūno kuopos moksleiviams, kurie būtinai užsispyrę priešužgavėninės vaišes vadinti „Ponckų" baliumi. Jau būtų laikas kaip nors kitaip šią linksmą šventę pavadinti!

Praturtinkime savo kalbą

liežuviu malti — plepėti. Kai susirenkame po pamokų pas Onytę, tai *malame liežuviais* kelias valandas.

liežuvius nešioti — apkalbėti, apšmeižti. Nesakyk tos paslapties Virgai, nes ji mėgsta *liežuvius nešioti.*

ant galo liežuvio sukasi — negali atsiminti gerai žinomo dalyko. Jo pavardė man *ant galo liežuvio sukasi,* bet negaliu pasakyti ir gana.

ant galvos kuolą tašyti — taip sakoma apie labai kantrų žmogų, kuris ilgai nereaguoja. Tėvai barasi, šaukia, o jis — nors *ant galvos kuolą tašyk* — sėdi sau ir tyli.

galva maišosi — iš proto eina. *Galva* gali *susimaišyti* nuo tokių kalbų.

nuo galvos kiaušinis nenukristų — labai tiesiai, ramiai vaikščioja. Lina norėtų būti modeliuotoja, tai vaikšto, kad, rodos, *nuo galvos kiaušinis nenukristų.*

galvą apsukti — apsvaiginti, suklaidinti, apgauti. Pardavėjas jam visiškai *galvą apsuko* ir įsiūlė brangų automobilį.

kaip iš gerklės ištrauktas — suglamžytas, susiraukšlėjęs. Andrius visuomet buvo labai tvarkingas, bet šiandien jo marškiniai *kaip iš gerklės ištraukti!*

akims didesnėms už pilvą būti — būti besočiui. Svečio akys tikrai *buvo didesnės už pilvą:* prisikrovė, prisikaupino lėkštę, net per kraštus drimba.

akies neturėti — nemėgti, nepatikti. Mokytojas ant manęs *akies neturi,* todėl ir blogus pažymius gaunu...

akis kaitinti — gėdą jausti. Dėl tokio vaiko elgesio tėvams reikėjo ne kartą *akis kaitinti.*

kiaulės akis turėti — neturėti gėdos. Ji tikrai *kiaulės akis turi* — lenda visur nekviesta.

ilgas ausis turėti — gerai viską girdėti. Kalbėkime tyliau, nes mūsų kaimynė *ilgas ausis turi,* paskui visur *liežuvius nešioja.*

ausimis, ne pilvu klausyti — atidžiai klausyti. Jeigu per pamoką *ausimis ne pilvu klausytum,* tai nereikėtų šimtą kartų aiškinti.

kruvinomis ašaromis apsipilti — labai verkti. Išgirdusi tą žinią, Rita *apsipylė kruvinomis ašaromis* ir nubėgo į savo kambarį.

ašaromis aplaistyti — apverkti. Mano sesutė kiekvieną menkniekį *ašaromis aplaisto.*

ašaros už pirmų durelių — greitai verkia. Netrukus Vida pradėjo verkti, bet pas ją *ašaros visuomet už pirmų durelių.*

iš kailio nertis — labai stengtis. Almis tiesiog *iš kailio neriasi,* kad tik mergaitėms patiktų.

savo kailį saugoti — būti savanaudžiu. Savo *kailį saugodami,* žmonės kartais padaro baisių dalykų.

Šaltiniai:

Juozas Vaišnys, S.J. *Praktinė lietuvių kalbos vartosena.* JAV LB Kultūros taryba,1985 m.

Danutė Bindokienė, *Lietuvių kalbos sinonimų žodynėlis.* Kr. Donelaičio lituanistinių mokyklų leidinys, Chicago, Illinois, 1982 m.

Kalbos praktikos patarimai, sudarė Aldonas Pupkis. Mokslas, 1985.

Mokomasis lietuvių kalbos rašybos ir kirčiavimo žodynas. Sudarė P. Kniūkšta ir A. Lyberis. Kaunas, Šviesa, 1986.

KNYGOS-LEIDINIAI

Kazys Almenas ***LIETINGOS DIENOS PALANGOJE.*** Detektvinių romanų serija Nr. 2. Išleido ATEITIES Literatūros fondas (7430 S. Maplewood, Chicago, IL, 60629, USA) 1988 m. Literatūros serija Nr. 36. Spaudė ,,Draugo'' spaustuvė Čikagoje.

Lietingos dienos Palangoje yra detektyvinis romanas, parašytas Kazio Almeno. Veiksmas vyksta dabartinėje Palangoje. Pagrindinis veikėjas yra Donatas Vėbra, Lietuvos milicijos leitenantas. Tiems, kurie skaitė K. Almeno pirmąjį detektyvinį romaną ***Sauja skatikų,*** Donatas Vėbra jau pažįstamas.

Knygos pradžioje Donatas yra atvykęs į Palangą ir apsistojęs poilsio viešbutyje. Ten jis ir skaitytojai sutinka įdomią žmonių grupę. Viešbutyje įvyksta nužudymas, kurio išaiškinimas sudaro pagrindinę romano temą.

Veikėjų išvystymas nesulėtina greito knygos tempo. Autorius su veikėjais mus supažindina dvejopai. Pirma, viskas, ką Donatas apie juos sužino, begvildendamas paslaptį, yra mums atskleidžiama. Dažniausiai tai atliekama gyvais pokalbiais, kuriuose Donatas bando išaiškinti žudiką. Antra, K. Almenas aprašo veikėjų reakcijas į tam tikrus įvykius. Visa tai ne tik supažindina skaitytoją su veikėjais, bet ir juos giliau įvelia į įtarimų tinklą, kol pagaliau atrodo, kad visi veikėjai įtartini.

Du įdomūs veikėjai, kuriuos autorius ypač gerai išvysto, yra policininkai. Jų uždavinys — išaiškinti, kas įvykdė žmogžudystę. Kapitonas Didžiulis ir tarnautojas Kamantauskas šiame uždavinyje atstovauja Palangos milicijai. Du kartus Didžiulis areštuoja Donatą Vėbrą. Abu kartus aiškiai atrodo, jog jis yra žudikas.

... knyga man patiko. Rekomenduoju ją visiems, kuriuos domina detektyviniai romanai.

Donatą pirmą kartą paleidžia jo pozicijos Kauno milicijoj dėka. Antrą kartą sutinka paleisti dėl to, kad jis pagrasina apkaltinsiąs Didžiulį dėl žudiko pabėgimo. Atrodo, jog visi Didžiulio sprendimai pagrįsti bendra žmonių daugumos nuomone. Jis elgiasi kaip žmogus, kuris norėtų savo darbą palikti raštinėj ir grįžti namo be rūpesčių. Kelis kartus jis skundžiasi, jog, užuot vėlai dirbęs, mieliau grįžtų namo valgyti žmonos paruoštą vakarienę. Tačiau jo elgesys gali būti tik gudrus manevras, padedąs geriau atlikti milicininko darbą.

Kamantauskas yra Didžiulio padėjėjas. Jis labai gerbia savo viršininką. Gili pagarba viršininkui verčia skaitytoją suabejoti, ar Didžiulis iš tiesų yra toks lėkštas, kaip pats vaizduoja.

Su šiais dviem veikėjais K. Almenas paįvairina romaną ir įneša humoro. Knygoje yra keletas vietų, kuriose autorius pailiustruoja gyvenimą komunistinėj Lietuvoj. Vienoje vietoje Donatui Kamantauskas paskolina gerą skėtį. Duodamas liepia labai gerai prižiūrėti, nes nelengva gauti tokį gerą skėtį. Perdėtas rūpestis skėčiu mums atrodo juokingas. Kitoje vietoje aprašomas jaunuolis, kuris bando pasipinigauti, pardavinėdamas džynsus. Jis nuperka sovietiškus džynsus ir užsiuva amerikietišką etiketę, tuo būdu uždirbdamas didelę sumą pinigų.

Knygos tempas gan greitas. Nėra ilgų nereikalingų gamtos ar žmonių minčių aprašymo. Knyga parašyta, žiūrint į visus įvykius Donato Vėbros akimis. Ji suskirstyta skyreliais, kurie pažymi dieną ir laiką. Šis suskirstymas palengvina skaitymą, nes įvykių eiga labai aiški. Svarbūs įvykiai vyksta vienas po kito be jokių intarpų.

Tačiau prieš atskleisdamas paslaptį, autorius sustoja ir leidžia pačiam skaitytojui pamėginti išspręsti, kas įvykdė nužudymą. Anot Almeno, toje vietoje skaitytojas jau žino visus duomenis, kurie reikalingi paslapčiai išgvildenti. Man ta pauzė patiko, nes leido palavinti smegenis ir dar kartą pergalvoti knygos įvykių grandinę.

Knyga užsibaigia tikrai nelauktai, tačiau nesinori iš anksto viską išduoti. Baigsiu pabrėždama, jog knyga man patiko. Rekomenduoju ją visiems, kuriuos domina detektyviniai romanai.

Rikantė Girniūtė

Genrikas Songinas. ***VILNIAUS KRAŠTO LEGENDOS.*** Aplankas ir vinjetės dail. Ramintos Lapšienės. Spausdinta ,,Draugo'' spaustuvėje Čikagoje, 1988 m. Leidėjas Linas Raslavičius. Kaina 8 dol.

Lietuva — pasakų ir legendų kraštas. Kiekvienas piliakalnis, ežeras, pelkė, didesnis akmuo ar senesnis medis pasakote pasakoja būtas ir nebūtas istorijas, tik reikia mokėti klausytis. O *Vilniaus krašto legendų* autorius G. Songinas, atrodo, visuomet vieną ausį laikė pakreipęs į šių nuostabių pasakorių pusę. Jam kalbėjo ant kalniuko senas medinis kryžius ir keista dėmė katedros sienoje, ir didžiulis akmuo šakoto ąžuolo pavėsyje. Kaip galima abejoti, kad Gedimino kalne slypo užkeikti lobiai, ar Bernardinų vienuolyno požemiuose slankioja paslaptingas vienuolis, arba, kad buvo laikai, kada visus Vilniaus vagis valdė vagių karalius, šaunusis Jonas...

Knygoje yra vienuolika legendų: Vilniaus katedra, Baltoji ragana, Vilniaus vagių karalius, Kūčių dienos medžioklė, Bernardinų vienuolyno požemiai, Jono akmuo, Blogas namas, Katedros dėmė, Gedimino kalno lobiai, Ilčiaus kryžius ir Velykinis stalas. Autorius pasakoja paprastai, nuoširdžiai. Kaip ir dera legendose, jo net blogieji personažai turi daug gerų ypatybių, o gerieji yra tokie kilnūs, kad nelaimės atveju pats dangus ateina jiems į pagalbą. Daug pasakojimų sukasi apie sukilimus prieš rusus, ypač 1831 m. (pvz., Baltoji ragana, Bernardinų vienuolyno požemiai ir kiti). Kaip ir visose legendose bei istorinėse sakmėse, autorius tiksliai nusako vietą, kurioje tas ar kitas atsitikimas įvyko, kad skaitytojas neabejotų pasakojimo tikrumu. Pvz.: ,,Vilniaus krašte, prie plento iš Vilniaus į Lydą, ties Pulstokių kaimu, ant kalniuko tarp keletos didelių pušų iki 1965 metų stovėjo gražus medinis kryžius, žmonių Ilčiaus kryžiumi vadinamas'' (,,Ilčiaus kryžius'', psl. 115).

Vilniaus krašto legendų autorius G. Songinas mirė 1977 m. Knygą išleido jo vaikaitis Linas Raslavičius. Knyga ypač rekomenduotina jaunesnio (mokyklinio) amžiaus skaitytojams, nes autoriaus kalba lengva, sklandi, o legendų turinys tikrai įdomus. Knyga turi tik 128 puslapius.

Juozas Kralikauskas. ***VĖLINĖS.*** Apysaka. Toronto, 1988 m. Spaudė Litho Art Limited Toronte. Kaina nepažymėta.

Šią ganą nedidelę — vos 166 psl. — knygą autorius skiria: ,,Nesuskaitomiems 1940-1953 pirma laiko po velėna karstuose ar kolektyvinėse duobėse be karstų'' esantiems ir miegantiems amžinu miegu. Jeigu kas tikisi lengvo, malonaus pasiskaitymo šioje naujausioje J. Kralikausko knygoje — nusivils. Tai veidrodis, kuriame atsispindi komunistų ir nacių Lietuvoje vykdyti žiaurumai: tardymai, kankinimai, žudymai. Autoriaus stilius fragmentiškas, tarytum neišbaigtas, bet tie kapoti sakiniai, su besikartojančiais žodžiais ir frazėmis, nuostabiai derinasi su pasakojamojo laikotarpio įvykių šiurpumu. Žmogaus žvėriškumas žmogui kartojasi; akla neapykanta laisvei ir laisvom idėjom putodama liejasi per kraštus. O viso to tikslas — priversti žmogų, kad atsisakytų savęs, savo principų, savo įsitikinimų ir visiškai pasiduotų totalitarinės doktrinos kontrolei.

Knygos apipavidalinimas patrauklus ir įdomus. Platesnę recenziją duosime vėliau.

Kazys Pabedinskas. ***NUO PLUNGĖS IKI MAROKO.*** Atsiminimai. Spaudė ,,Draugo'' spaustuvė Čikagoje, 1988 metais. Kaina 10 dol.

Kazys Pabedinskas, bent Čikagos lietuviams, yra gerai pažįstamas, veiklus Ateitininkų sendraugių gretose (šiuo metu valdybos narys), uolus kultūrinių renginių lankytojas, visuomet nepaprastai džentelmeniškas, besišypsantis. Tačiau, perskaičius jo atsiminimų knygą *Nuo Plungės iki Maroko,* paaiškėja, kad tai asmuo su labai įvairia, komplikuota, šakota praeitimi.

K. Pabedinskas pasižymi nepaprastu darbštumu ir sumanumu. Tai gimęs pramoninkas. Kilęs iš panevėžiečių ūkininkų šeimos (sakosi, esąs vienas iš 20 vaikų, nors užaugo tik aštuoni), patyręs vargo ir sunkaus darbo, su linų auginimo darbais susipažinęs ankstyvoje vaikystėje, kai tėvas nuomotoje dvaro žemėje-plėšimuose išaugindavo geriausius apylinkėje linus. O linų apdirbimo pramonėn įsijungė per savo uošvį J. Kučinskį. Kučinskis-Pabedinskas tekstilės fabrikas Plungėje, turėjęs apie 1000 darbininkų, buvo antras didumu po ,,Lino'', nors ,,Linas'' įsteigtas valstybės pinigais ir pastangomis, o Kučinskio-Pabedinsko įmonė turėjo išsiversti be paramos, remtis tik (daugiausia K. Pabedinsko) sugebėjimais bei veržlumu.

Pats knygos autorius įvade teigia: ,,mano pirštai daugiau pratę valdyti pramonės mašinas, negu plunksną'', bet pasakojimas sklandus, paprastas ir nuoširdus. Ne literatūrinio stiliaus puošnumu, o vieno žmogaus gyvenimo tikrove galime žavėtis knygos puslapiuose. *Nuo Plungės iki Maroko* vertinga ir mūsų krašto pramonės istorijai pažinti. Autorius atsiminimus užbaigia taip: ,,...tenorėjau parodyti, kokiomis sąlygomis ir privačia iniciatyva kūrėsi atsistatančios Lietuvos viena pramonės šaka — tekstilė, ir kokia būtų buvusi graži ir pasiturinti mūsų šalis, jeigu ne okupacijos ir visa, kas iš to sekė''.

Nuo Plungės iki Maroko turi 438 psl., iliustruota nuotraukomis iš autoriaus gyvenimo. Didžiausias priekaištas: neišlyginta kalba ir gramatinės klaidos, kurių apsčiai knygoje pasitaiko, tačiau eiliniam skaitytojui tai nekliudys maloniai praleisti vieną kitą valandą su labai įdomiu lietuviu pramonininku, Kaziu Pabedinsku.

LIETUVOS NACIONALINĖ MARTYNO BIBLIOTEKA

Ateitininkų Federacijos Tarybos susirinkimas

Ateitininkų federacijos naujai išrinktosios tarybos susirinkimas buvo sušauktas vasario 18 d. Lemonto lietuvių centre. Suvažiavo beveik visi naujai išrinkti Tarybos nariai, du buvę Federacijos vadai, svečias kunigas iš Lietuvos, įvairių sąjungų centro valdybų pirmininkai ir kiti kviestieji dalyviai.

Tarybos pirmininkas

Buvęs Ateitininkų federacijos tarybos pirm. dr. Algis Norvilas vadovavo susirinkimui. Jis perskaitė linkėjimus ir laiškus iš įvairių asmenų ir apibūdino savo dvejų metų kadencijos laikotarpį. Kai buvęs Tarybos pirm. J. Polikaitis prieš dvejus metus tapo Federacijos vadu, dr. Norvilas perėmė Tarybos pirmininko pareigas. Tuo pačiu laiku jis vadovavo ir „Ateities" leidyklai. Tarybai tenka daug diskutuoti ir vertinti sąjungų ir fondų veiklą. Rūpi narių sąrašų sudarymas, rūpi at-kų sąjungos archyvo įsteigimas. Ypač rūpi dvasinis sąjūdžio narių atsinaujinimas. Tarybos pirm. iniciatyva jau 2 metus buvo suruoštos Studijų dienos vasaros pabaigoje. Dabar studijų dienų globa pereis į centro valdybos rankas. Taryba rūpinosi ir turėtų toliau rūpintis lietuvių kalbos puoselėjimu.

Pagal rinkimų komisijos 1988 m. rudens protokolą, Federacijos vadu perrinktas Juozas Polikaitis. Į Federacijos tarybą, kaip jau skelbta spaudoje, išrinkti asmenys iš įvairių vietovių. Į Tarybą taip pat įeina ir buvę Federacijos vadai (tai punktas, priimtas jau Klivlendo nepaprastoje konferencijoje, bet dar neįrašytas į konstituciją). Šio posėdžio metu Tarybos prezidiuman išrinkti: Vytautas Vygantas, Birutė Bublienė ir Judita Čuplinskienė.

Tarybos posėdyje, iš k.: buvęs At-kų federacijos tarybos pirm. dr. Algis Norvilas, Federacijos vadas Juozas Polikaitis, Juozas Baužys ir dr. Marius Laniauskas.

Federacijos vadas

Federacijos vadas jau sudaręs valdybos sąstatą: ses. Margarita Bereikaitė, Juozas Baužys, Irena Kazlauskienė, Ramunė Kubiliūtė. Juos Taryba patvirtino. Dar bus kooptuojami keli nariai. Į valdybą taip pat įeina sąjungų referentai. J. Polikaitis pareiškė padėką buvusios valdybos nariams: S. Tamulioniui, G. Reinytei-Petkuvienei ir D. Saliklytei.

J. Polikaitis trumpai paminėjo nueitą kelią nuo paskutinio Ateitininkų (deimantinio) kongreso, įvykusio Čikagoje 1985 m. Po metų vyko Studijų savaitė ir Nepaprasta konferencija. Įvairūs, tuo metu iškelti, rūpesčiai aktualūs ir dabar: ideologiniai statuto pakeitimo klausimai, tarpsąjunginis bendravimas. 1987 m. Krikščionybės jubiliejaus ruošoje pasižymėjo ir ateitininkai. Taip pat ruoštas poezijos konkursas, kurį laimėjo kun. Andriekus. Tai 1987 m. įvykiai.

Ideologinė komisija jau baigia ruošti programinę medžiagą sąjungoms ir globėjams. JAS (jaunių sąjunga) paruošė aštuonerių metų stovyklų ciklą ir kasmet ruošia vadovų kursus. MAS (moksleiviai) patys rūpinasi kalakursų ir žiemos kursų ruoša. Kai vienais metais beveik neįvyko ideloginiai kursai dėl mažo užsiregistravusių skaičiaus, patys moksleiviai užtikrino šios tradicijos tęstinumą. SAS (studentai) ruošia vasaros ir žiemos stovyklą. Centro valdybai rūpi suburti studen-

tus, išsisklaidžiusius po universitetus toliau nuo lietuviškų centrų. ASS (sendraugiai) gražiai ruošia stovyklas jaunoms šeimoms.

Praėjusios kadencijos metu Ateitininkų Šalpos fondas praplėstas į Ateitininkų fondą. Fondo valdybos narius (P. Kilių, dr. V. Šaulį, dr. O. Daugirdienę, dr. V. Vygantą ir dr. P. Kisielių) patvirtino At-kų federacijos valdyba.

„Ateities" žurnalo redakcijos reikalas išspręstas po ilgo ieškojimo, rašyt. D. Bindokienei sutikus perimti redaktorės pareigas. Dabar dar svarbu surasti administratorių, nes iki šiol tą darbą atlieka pats Federacijos vadas.

Lietuvos ateitininkai

Labai svarbų vaidmenį paskutiniuoju laiku At-kų federacijos vado darbuose ir mintyse užima Lietuvos at-kų atsikūrimas. Kai prieš pereitas Kalėdas Federacijos vadas sukvietė valdybos narius pasitarimams šiuo reikalu, visi sutiko, kad pagalba Lietuvos at-kams vyks tyliu, neskelbiamu keliu. Tačiau patys at-kai Lietuvoje visus nustebino savo pranešimais per Vilniaus radiją, savo susirinkimais ir kreipimusi į Ateitininkų federacijos vadą. J. Polikaitis ir kiti ateitininkų veikėjai buvo pakviesti ir pasiryžę vykti į Lietuvą, kartu su atsikūrusiais at-kais švęsti Vasario 16, tačiau Maskva pastojo kelią. Dabar tikimasi, kad išeivijos at-kams bus leista vykti pavasarį į numatytą Lietuvos at-kų suvažiavimą. Pagal Fed. vadą, ateitininkai sendraugiai iš Nepriklausomybės laikų ir jauni kunigai yra perėmę vadovavimą iniciatyvinei grupei. Ateitininkų eiles papildo idėjai pritariantieji (t.y. tikintieji).

At-kų fed. valdyboje tikriausiai bus pskirtas asmuo, kuris paruoš spausdintos medžiagos, ženkliukų ir kitų reikmenų, kurių labai prašo Lietuvos at-kai. Taip pat galvojama, kad bus galima pasinaudoti seseriškuoju modeliu: Čikagos at-kai palaikys ryšius ir rems Vilniaus ateitininkus, Los Angeles — Telšių at-kus ir t.t. Bus labai įdomu informuoti Lietuvos at-kus apie išeivijos at-kų organizacinį modelį, bet bendravimas su Lietuvos at-kais daugiau remsis idėjiniu ugdymu, sąjūdžio puoselėjimu, Kristaus liudijimu pasauliečiuose.

Kiti reikalai

Taryba taip pat diskutavo Studijų dienų intensyvinimą į ideologinių kursų lygį, tarėsi Ateitininkų namų naudojimo reikalais ir kitais klausimais. Taip pat sugrįžome prie paramos Lietuvos at-kams temos posėdžio ir pagerbimo vakarienės metu. Vakarienėje dalyvavo visi posėdžio dalyviai bei Čikagos ateitininkiškų vienetų veikėjai, valdybų nariai. At-kų federacijos tarybos eilėse net trečdalis narių vėl eina „ateitininkų kūrybinės iniciatyvos ir ideologinės interpretacijos" pareigas. Buvusiai Tarybai ir jos pirmininkui reiškiame nuoširdžią padėką už atliktus darbus, linkėdami, kad naujoji Taryba toliau tęs tuos darbus, studijuos veiklą, reikš savo nuomonę AF valdybai rūpimais ir jos keliamais klausimais.

Ramunė Kubiliūtė

Ateitininkų Tarybos posėdyje buvę Federacijos vadai. Iš d.: dr. Justinas Pikūnas ir dr. Adolfas Damušis.

Ateitininkų Tarybos posėdyje iš k.: dr. P. Kaufmanas, A. Barzdukas, V. Šoliūnas, dr. P. V. Kisielius ir N. Balčiūnienė.

Federacijos Taryba

Federacijos Taryba yra ateitininkų kūrybinės iniciatyvos ir ideologinės interpretacijos organas. Ji:

a) ateitininkų principų šviesoje aptaria laiko keliamas problemas bei aktualius gyvenimo reiškinius;

b) studijuoja ateitininkų veiklos būdus ir priemones;

c) reiškia savo nuomonę Federacijos valdybai rūpimais ir jos keliamais klausimais;

d) tvirtina Federacijos vado pasiūlytus Federacijos valdybos narius.

Ateitininkų Federacijos Tarybos penkiolika narių ketverių metų kadencijai renkami tokiu pat būdu, kaip renkamas Federacijos vadas. Rinkimai vyksta kartu su Federacijos vado rinkimais. Juose išrinkta Taryba pradeda savo pareigas, pasibaigus esamos Tarybos ketverių metų kadencijai.

(Iš Ateitininkų Federacijos konstitucijos, 1981 m. rugsėjo 7 d.)

• Be abejo visi ateitininkai žino, kad pereitų metų pabaigoje įvykusiuose rinkimuose, kuriuose dalyvavo viso laisvojo pasaulio at-kai (išskyrus jaunuosius) Federacijos Vadu perrinktas **Juozas Polikaitis.** Galbūt kiek mažiau žinoma, kad šiuo metu JAV gyvena dar kiti 6 buvę Ateitininkų Federacijos vadai: dr. **Adolfas Damušis,** dr. **Juozas Girnius,** dr. **Petras Kisielius, Juozas Laučka,** dr. **Kazys Pemkus** ir dr. **Justinas Pikūnas.**

Atsinaujiname Kristuje

• Čikagos studentai at-kai suorganizavo jaunimo Mišias š.m. vasario 25 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo lietuvių parapijos bažnyčioje. Mišias koncelebravo parapijos klebonas kun. J. Kuzinskas ir svečias iš Lietuvos kun. R. Repšys, MIC. Tai jau antros, studentų at-kų rūpesčiu ruoštos, jaunimo Mišios šioje bažnyčioje. Pirmosios buvo sausio 14 d. Abu kartus bažnyčia buvo pilna žmonių, o ypač jaunimo ne tik iš apylinkės, bet ir iš tolimesnių vietovių.

Gavėnios pabaigoje Lemonte, Ateitininkų namuose įvyko moksleivių at-kų rekolekcijos (kovo 12 d.), kurioms vadovavo kun. R. Repšys, MIC. Tema: „Ar Kristus yra mūsų gyvenimo centre". Kovo 18 d. ten pat vyko rekolekcijos visiems Čikagos ateitininkams. Rekolekcijų vadovas — kun. Jonas Staškus.

• Muz. **Darius Polikaitis,** Studentų at-kų centro valdybos vice pirmininkas, gyv. Čikagoje, vadovauja Lietuvių Liaudies meno ansambliui „Dainavai". Vassario 19 d., „Dainava" dalyvavo Nepriklausomybės šventės minėjimo programoje Brighton Parke, Čikagoje, o kovo 19 d. (Verbų sekmadienį) suruošė religinį koncertą su solistais, orkestru ir deklamatoriais Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo Bažnyčioje Brighton Parke. Dariui ir „Dainavai" repeticijų metu talkininkauja ir akompanuoja **Audrius Polikaitis.**

D. Polikaičiui perėmus chorvedžio pareigas, „Dainavos" ansamblis pradėjo „atjaunėti", į jį jungiantis studentų amžiaus choristams. „Jeigu kai kurios kitos mažesnės lietuvių kolonijos gali turėti stiprius chorus, kodėl ne Čikaga?", optimistiškai tvirtina jaunasis chorvedys, perėmęs ansamblį į savo rankas.

• **Kazys Pabedinskas,** Čikagos Sendraugių skyriaus valdybos narys ir veiklus visuomenininkas š.m. pradžioje išleido autobiografinę knygą „Nuo Plungės iki Maroko".

• Rašytojas **Česlovas Grincevičius** jau septyniolika metų yra Pasaulio Lietuvių archyvo vedėjas. PL archyvas įkurtas 1945 m. Vokietijoje, 1949 m. perkeltas į JAV, šiuo metu įsikūręs Čikagoje, Jaunimo centre. Archyve sukaupta bent 50 tūkstančių knygų ir brošiūrų, 1300 periodikos antraščių ir daug kitos vertingos medžiagos. Č. Grincevičius taip pat dvi kadencijas buvęs Lietuvių Rašytojų draugijos valdyboje — paskutinius trejus metus tos Draugijos pirmininkas.

• Toronto studentų ateitininkų draugovės pirmininkė Indrė Čuplinskaitė vadovavo žiemos kursuose moksleiviams ateitininkams Dainavoje gruodžio mėn. 26 d. sausio 1 d.

• Studentų žiemos kursai įvyko Neringoje gruodžio mėn. 26-sausio mėn. 1 d. Kursuose paskaitas skaitė kun. A. Saulaitis, seselė Ignė Marijošiūtė, dr. H. Štromas.

• Ateitininkai minimi naujoje dr. Sauliaus Sužiedėlio knygoje *The Sword and the Cross* (Kardas ir Kryžius). Tai Sunday Visitor leidyklos išleista knyga apie katalikybę Lietuvoje ir lietuviuose. Pradedant Pabaltiju prieš krikščionybę, knyga apžvelgia pirmuosius krikščionių žygius Lietuvoje, Reformaciją, Katalikų bažnyčią Lietuvoje carų, Nepriklausomybės laikais ir šiandien. Aprašomas išeivių lietuvių katalikų gyvenimas.

The Sword and the Cross
A History of the Church in Lithuania

Dr. Saulius Sužiedėlis
Huntington, Indiana: Our Sunday Visitor, Inc.
1988

JAV LB krašto valdyboje

JAV Lietuvių Bendruomenės krašto valdyba pradėjo savo trejų metų kadenciją 1988 m. spalio mėn. Tarybos sesijoje buvo išrinktas dr. Antanas Razma, o netrukus jo pateiktas valdybos narių sąrašas buvo patvirtintas. Valdyboje: įvairių pažiūrų asmenys, tarp jų ir du Ateitininkų Tarybos nariai. JAV LB Krašto valdybos nariai dirba savo paskirtus darbus, surištus su Lietuvoje vykstančiais istoriniais įvykiais. Be to reikia reaguoti ir į lietuviškos išeivijos, ir JAV politinius įvykius. Galima paminėti valdybos narius pagal jų atsakomybių sritis: dr. A. Razma (pirmininkas); Linas Norušis (vykdomasis vicepirmininkas); Birutė Jasaitienė (organizaciniai ir administraciniai reikalai); Bronius Juodelis ir Vladas Sinkus (finansiniai reikalai); Regina Kučienė (švietimas); Dalia Kučienė (kultūra); Arvydas Barzdukas (visuomeniniai reikalai); kun. Antanas Saulaitis (religiniai reikalai); dr. Petras V. Kisielius (specialūs reikalai); Ramunė Kubiliūtė (informacija); Ramona Steponavičiūtė (ryšiai su jaunimo organizacijomis); Rimantas Dirvonis (sportas); Darius Sužiedėlis (JAV Lietuvių jaunimo sąjunga); Danutė Korzonienė (reikalų vedėja); Danguolė Valentinaitė (socialinių reikalų).

Šalia politinės veiklos JAV LB Krašto valdybos nariai savo veiklos planuose yra pareiškę susidomėjimą ir kitose srityse. Švietimo Tarybai rūpi priešmokyklinio amžiaus vaikų auklėjimas. Religinei Tarybai rūpi vyresniųjų ir toli nuo lietuvių kolonijų gyvenančių religinis aptarnavimas. Jaunimo organizacijų ryšių komitete: Vyčių, tautinių šokių grupių, skautų, Neo-Lituanų bei ateitininkų atstovai. Be to, JAV LJS (kuris apjungia jaunimo organizacijas) turi savo atstovę. Moksleiviams atstovauja Aidas Palubinskas, studentams ateitininkams — Rūta Sidrytė. Visuomeninių reikalų taryba rūpinasi dr. Sauliaus Sužiedėlio (*Po II Pasaulinio karo)* istorijos išleidimu. Be to, iš spaudos dabar išėjo, Our Sunday Visitor leidyklos išleista, dr. Sužiedėlio knyga *The Sword and the Cross* (Kardas ir Kryžius). Tai lietuvių katalikybės istorija. Jaunimo Sąjunga ragina jaunimą, važiuojantį į Lietuvą, būti šių dienų knygnešiais-vežti visokiausių knygų (įskaitant filosofinę ir religinę literatūrą). Religinė Taryba taip pat sieks koordinuoti religinių leidinių spausdinimą (auklėjimui) su Švietimo taryba. Bus siekiama įvairius bendrus klausimus svarstyti su liet. evangelikų ir reformatų vadovybėmis.

JAV LB Krašto valdybos veikla šakota. Stengiamasi koordinuoti įvairius reikalus: visuomeninius, politinius, informacinius, kultūros, švietimo, socialinių reikalų ir religijos.

Ramunė Kubiliūtė

• Be minėtųjų dviejų Ateitininkų Federacijos tarybos narių (Ramunės Kubiliūtės ir Arvydo Barzduko) dabartinėje JAV LB Krašto valdyboje yra ir daugiau ateitininkų: dr. A. Razma, dr. P.V. Kisielius, D. Kučėnienė, D. Sužiedėlis, R. Sidrytė, A. Palubinskas.

Visi kursantai ir vadovai 1988-1989 m. Žiemos kursuose Dainavoje.

Prie jos stalo valgė tūkstančiai

Ona Norvilienė pažįstama daugeliui, o ypač tiems, kurie stovyklauja Dainavoje. Ji ir pati neatsimena, kiek kartų per maždaug 10 metų maitino jaunesnius ir vyresnius stovyklautojus, kiek kartų ruošė ateitininkų Kūčias ar ,,Ateities'' vakaro vaišes Čikagoje. Gal ne vienam, valgiusiam jos paruoštą maistą, kilo klausimas: kas ta O. Norvilienė? Kodėl ji mėgsta šeimininkauti, juk nelengva gaminti valgį tokioms minioms? Redakcija kreipėsi į jos vaikaitį Arą Norvilą, kad pateiktų savo močiutei O. Norvilienei keletą klausimų ir jos atsakymais pasidalintų su ,,Ateities'' skaitytojais. Klausimus jis pats sugalvojo. Ačiū, Arui. *Red.*

Kada ir kaip išmokote virti?

Pirmiausia išmokau namuose pas mamą, kai buvau mažytė. Labai mėgau virti ir galvojau, kad man reikia gerai išmokti. Kai paaugau, susidarė sąlygos, kad galėjau išvažiuoti į mokyklą, kur mokiausi virti. Tai buvo Antalieptės žemės ūkio mokykla, vedama seselių. Ten prabuvau daugiau kaip dvejus metus ir įsigijau daug praktikos. Buvo labai smagu: gerai sugyvenau su seselėm ir su draugėm. Grįžusi išvažiavau į Tauragę, į vieną daktarų šeimą, kur išbuvau apie trejus metus. Ten įsigijau nemažai praktikos, nes pas juos dažnai būdavo svečių. Ištekėjau, pora metų pagyvenom ir reikėjo nuo karo audros pabėgti į Vokietiją. Ten nebuvo ko virti ir kam virti. 1949 m. atvažiavome į Ameriką. Buvo sunku gyventi su didele šeima, tai pradėjau naktimis dirbti geležies fabrike. Vyrui buvo labai sunku vaikus prižiūrėti. Jis dirbo dieną, o aš naktį. Fabrike sutikau agr. Matą Šerepką, kuris ten dirbo. Sužinoję, kad moku virti, p. Šerepkai pakvietė mane paruošti valgį savo dukrelės krikštynoms. Pasistengiau, kiek galėjau, kad viskas būtų gražu ir skanu. Svečių buvo per šimtą. Vaišės taip visiems patiko, kad plojo ir iškvietė mane į salę. Per tas krikštynas buvau pakviesta paruošti dvejas vestuves. Iš to ir prasidėjo mano virimas. Tada palikau fabriką ir pradėjau dienomis dirbti kaip valytoja, o šeštadieniais užsiėmiau virimu: ruošiau balius ir vestuves.

Ona Norvilienė

Ar Jūsų mama taip pat mėgo maistą gaminti?

Mano mama gyveno ūkyje ir neturėjo sąlygų virti. Jai daugiau rūpėjo karves šerti ir daržus ravėti.

Kiek vestuvių ar šiaip puotų esate suruošusi?

Reikia gerai pagalvoti. Ir man būtų įdomu žinoti. Jei būčiau apie tai pagalvojusi, būčiau vedusi kokį sąrašą. Dabar negalėčiau pasakyti, kiek tų puotų yra buvę. Labai daug.

Ar žmonių skoniai per eilę metų pasikeitę?

Ne taip skoniai pasikeitė, kiek pasikeitė visko gaminimas. Kai atvažiavome į Ameriką, ruošėm tik lietuvišką maistą. Dabar daugiausia šiltas maistas. Mažai kas šaltų užkandžių benori.

Kuri žmonių grupė daugiausia valgo?

Daugiausia valgo vidurinio amžiaus žmonės. Jaunimas mėgsta picas ir hamburgerius. Vidurinio amžiaus žmonės daugiau mėgsta šiltus, o vyresnio amžiaus tai nori ir šiltų, ir šaltų patiekalų.

Kokių įdomių nuotykių yra pasitaikę, Jums bešeimininkaujant?

Didelis nuotykis buvo Šv. Kryžiaus parapijos salėje. Paruošiau vestuvių vaišes 350 svečių, o atėjo tik 100 ar mažiau. Stalai nukloti

ATETIES SPINDULIAI

Gyvenimo dviratis

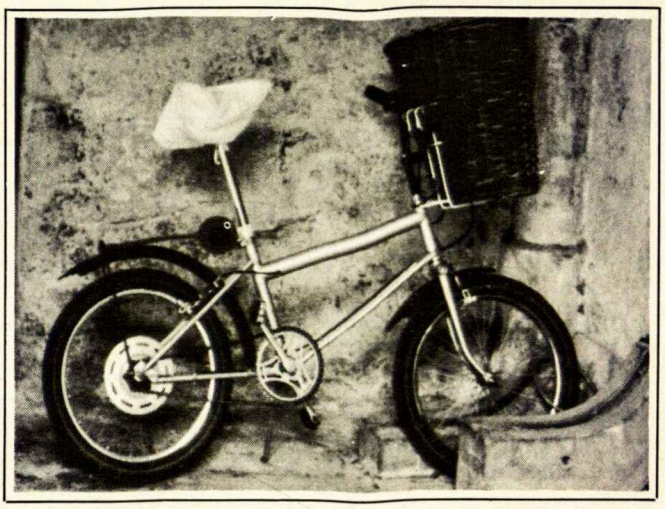

Važiuoju gyvenimo dviračiu
toliau
ne arčiau kas buvo
užnugary praeitis
su blaškomu vėju draugauja
bet kas vėliau
nematau
nes vėjas daužo akis
o ratai laiko ritmas
neilstamai sukasi ir sukasi ir
negaliu sugrįžti atgal
į pažįstamas vietas
o kojos pavargusios sunkiai sveria
neleidžiama sustot
Kas vairuoja?
ir noris nušokti nuo sėdynės
kuri jau nebe patogi
bet ne
nes laiko pedaliai
nepaleidžia drebančių kojų
ir net kai nukrenti
ratai vis dar sukasi

pavalyti akiniai

*

Palikai pėdsakus mano
prisiminimai mintyse
kitų dienų fotografijų
albumas nesuvokia klajojimų
gyvenimo vaizdai stovi
akyse o padai
ant grindų nejuda ir
nejaučia ilgesio noriu
skristi atgal į tas dienas

pavalyti akiniai

maistu, nėra kam valgyti. Tikrai buvo liūdna. Kitą kartą ruošiau 25 metų vestuvių sukakties balių maždaug 50 žmonių, o susirinko gal dešimt svečių. Dirbdama sutikau labai malonių žmonių, kurie už darbą ne tik atsilygindavo, bet dar ir apdovanodavo. Sutikau ir tokių, kad namo grįždavau verkdama.

Kokia didžiausia grupė, kuriai valgį esate ruošę?

Esu turėjusi vestuves 500. Tai didžiausia grupė, kuriai kada ruošiau. Dainavoje dažnai yra 200 ar daugiau valgytojų.

Ar amerikiečiai taip pat mėgsta lietuvišką maistą?

Nepaprastai. Ateina, dėkoja ir klausinėja, ką darei, kaip darei. Jeigu būčiau norėjusi amerikiečiams maistą gaminti, būčiau galėjusi, nes po kiekvienų vestuvių ateina ir sako: kaip skaniai pagaminta buvo.

Baigiant pasikalbėjimą su mūsų visų mėgstama šeimininke Ona Norviliene, linkime, kad ji dar daug metų maitintų stovyklautojus Dainavoje ir kitus svečius įvairiomis progomis.

Aras Norvilas

Rasa S. Miliauskaitė

TAVO TAMSIOSE AKYSE

Aš randu nakvynę
tavo tamsiose akyse
jos siūlo priglausti
jos žada apsaugot.

Aš randu teisybę
tavo tamsiose akyse
jos negali meluoti
jos nemoka vaidint.

Aš randu stiprybę
tavo tamsiose akyse
jos rodo pavyzdį
jos duoda vilties.

Aš randu tėvynę
tavo tamsiose akyse
jos vis atsimins
jos visados mylės.

TU ATSIKELSI VĖL IŠ NAUJO GYVENTI

Tu atsikelsi vėl iš naujo gyventi
užmerksi akis nuo praeities
Tu prižadi vėl iš naujo atsistoti
ir skausmą vyt iš atminties.

Tu atsikelsi vėl iš naujo gyventi
tikėdama kad stipriausia valia laimės
Tu stengsiesi laisvės dvasią įkvėpti
ieškodama vis savo ateities.

Visa širdimi
su gražiausia daina
iš aukštumos prabilai,
„valio žmonija
tėvynės kovos
niekados neužmiršai!"

... Tu atsikėlei vėl iš naujo gyventi.

* * *

Naktimis klajojai svajonėse
Laisvas paukštis be namų
Niekuomet nepagavau Tavęs.

skaidri migla

* * *

Aš skaitysiu Tau poeziją
Prie ritmiškai alsuojančių bangų.

Įsikasiu alkūnes į smėlį, rimtai
Išverstom akim eilėraščius skaitysiu.

Žodžiai skrajos ore ir tarpuose
Įterptas bangų ūžesys.

Baigus paleisiu knygą ant smėlio
Skaitysiu Tavo veidą,
Kaip pirmą kart matytą ...

skaidri migla

Kaip nuogas stiebas išbarstė stiklinius žiedlapius

Byra ašaros
Sausos kietos kelionėje
Paliečia sustingusį veidą
ir braižo odą
Išleidžiant skausmą.

skaidri migla

AŠ TURIU MAMYTĘ

A. Kašiubienė (žodž.)

Rima Polikaitytė (muz.)

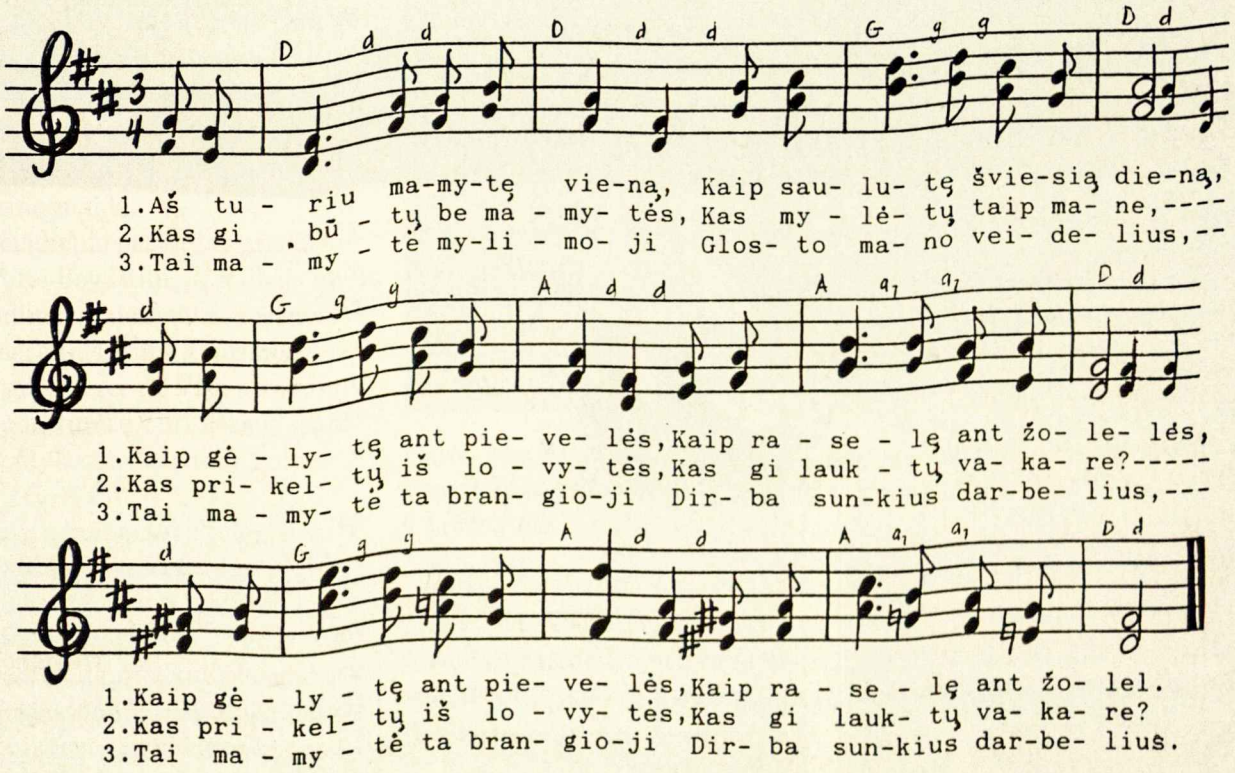

Kun. A. Lipniūno kuopos moksleiviai pasirodo ,,Silkių sonatoje'', jų ruoštame ,,Pončkų baliuje''.

Smagu nulėkti rogutėmis nuo Dainavos kalnelio! Moksleivių Žiemos kursuose G. Gilvydytė ir K. Motekaitis.

1988-1989 m. Žiemos kursai Dainavoje

Linksmai ir šiltai nusiteikę, 1988-1989 m. Žiemos kursų kursantai per baisią pūgą atkeliavo į Dainavą. Kursus pradėjome susipažinimo vakaru. Pasilinksminę ir susipažinę, išsiskirstėme poilsiui.

Kitą rytą mus pažadino skanių pusryčių kvapas. Atrodo, kad mūsų „virėjų" Lino Biliūno ir Aro Tijūnėlio buvo gerai pasidarbuota, nes pusryčiai visiems labai patiko. Pirmąją to ryto paskaitą skaitė dr. Arūnas Liulevičius. Tema — „Žemė". Tai buvo geras įvadas į tolimesnes kursų paskaitas. Dr. Liulevičius kalbėjo apie mūsų pasaulį: koks yra centrinis jo objektas, koks yra žmonijos centras, kaip žmonija jungiasi. Išklausę paskaitą, turėjome pertrauką — pasivaikščiojimą Dainavos gamtoje. Kai kas būtinai nutarė žaisti futbolą, nes tai lyg Žiemos kursų tradicija.

Po pertraukos mums kalbėjo dr. Vytautas Vygantas, o paskaitos tema „Ateitininkija". Jis mūsų dėmesį atkreipė į „organizacijos sąjūdį", supažindindamas su pagrindiniais elementais, kurie sudaro sąjūdį: bendras tikslas, stiprus ir spontaniškas nusistatymas, žmonių, kurie turi panašias gyvenimo vertybes, jungimasis į organizaciją. Lietuvoje sąjūdis prasidėjo su disidentais, kurie žadino žmonių sąžinę. Lietuviai siekė ne materialinės, o dvasinės gerovės.

Po vakarienės vadovybė suskirstė kursantus į būrelius. Išsiskirstėme ir ilgai diskutavome duotus klausimus, o paskui, vėl susirinkę, pranešėme, kaip kiekvienas būrelis tuos klausimus išanalizavo. Nors buvome toli nuo namų, bet mus gaubė kalėdiška nuotaika, kuri

atkeliavo kartu su mumis į Dainavą. Tą vakarą kursantai pastatė nupjautą eglutę ir papuošė savo pačių pagamintais šiaudinukais. Šioj jaukioj aplinkoj žaidėme žaidimą: „Koks protas". Buvome suskirstyti į 4 komandas ir gavome įvairias temas, pvz., Lietuva, kursantai/vadovai, ateitininkija ir kt. Pabaigoje visi sustojome ratu, uždegėme eglutę ir sukalbėjome vakarinę maldą.

Trečiadienio paskaitas pradėjo D. Katiliūtė-Boydstun. Ji kalbėjo apie sprendimus: kiekvieną sprendimą lydi moralinis etinis klausimas — ar jis blogas, ar geras? Visų sprendimų pagrindu turėtų būti Jėzaus įsakymas: „Mylėk savo artimą, kaip save myli".

Po pietų kursantai pradėjo savo iškalbos varžybas. Jie patys galėjo pasirinkti temą ir kalbėjimo laiką. Iš Čikagos atvykęs, Federacijos vadas J. Polikaitis kalbėjo apie šeimą. Jis su mumis diskutavo šeimos komunikacijos elementus: klausimo ar problemos pristatymą, kitų šeimos narių reakciją, klausimo išryškinimą, derybas, sprendimus, sutarimą. Taip pat kalbėta apie tėvų įtaką vaikų gyvenime. Nutarta, kad labiausiai paveikiami mažamečiai vaikai, kur kas mažiau bebręstantys, o tėvų įtaka vėl padidėja, vaikui sulaukus daugiau kaip dvidešimt metų amžiaus.

Tą vakarą pas mus atvažiavo Lietuvos Tarybos narys Arūnas Degutis. Tai buvo kursų dalyviams maloni staigmena, nes vakaras buvo skirtas Tautai. Pradėjome dainuodami lietuviškas dainas, o po to kilo diskusijos: kaip kiekvienas reaguotų, jei Lietuva taptų laisva, koks būtų organizacijų išeivijoje tikslas, ar grįžtume į Lietuvą? Po diskusijų išklausėme šv. Mišių, skirtų Lietuvos prisiminimui. Paveikti šios dienos įvykių, kursantai prašė A. Degučio, kad rytojaus dieną paskaitytų paskaitą.

Lauke kursantai atsigaivina šviežiu žiemos oru. Iš k.: N. Černiauskaitė, V. Vygantaitė, K. Motekaitis, V. Vadopalaitė, G. Gilvydytė, D. Skrupskelytė, A. Degutis ir L. Mockutė.

Jo paskaita padėjo suprasti, kokia padėtis šiandieninėje Lietuvoje, kaip prasidėjo Sąjūdis. Visa inteligentija šiuo metu priklauso Sąjūdžiui. Dar sužinojome apie Laisvės Lygos veiklą, kokios komisijos sudaro Sąjūdį, kaip jame veikia disidentai, kaip Sąjūdis priimtas Lietuvoje.

Po pertraukos, kurią praleidome čiužinėdami ant Spyglio ežero, susėdome išklausyti Gintos Palubinskaitės paskaitos. Ji kalbėjo, kaip galime Lietuvai padėti. Kiekvienam kursantui davė senatorių bei kongreso

Linksmi kursantai 1988-1989 m. Žiemos stovykloje Dainavoje. Iš k. I eil.: M. Tijūnėlis, M. Polikaitis, A. Žvinakytė; stovi: N. Gelažytė, K. Motekaitis, T. Reitnerytė, T. Giedraitytė, V. Vygantaitė ir V. Jocys.

Moksleivių at-kų Žiemos stovykloje stovyklautojus linksmina Audrius (sėdi), Marius, Rima Polikaičiai ir Vidas Neverauskas (su gitara).

narių pavardes, adresus ir tvirtino, kad svarbu jiems skambinti ir rašyti laiškus. Juo daugiau laiškų jie gauna, tuo labiau Lietuva jiems pasidaro svarbi. Ginta sakė: „Žmonės turi įsivelti į JAV politiką, jeigu nori Lietuvai padėti".

Vakaro programą sudarė „Vaidinimėlių vakaras". Vadovybė vėl suskirstė kursantus į grupes, o kiekviena grupė suvaidino ką nors, kas iki šiol kursuose buvo atsitikę. Vadovai imitavo kursantus, o kursantai — vadovus.

Penktadienį pirmąją paskaitą skaitė Vytas Kliorys. Jo tema buvo „Tautybė". Diskutavome išeivijos lietuvių nusiteikimą organizacijose ir jų veikloje. Pagrindinis klausimas: kas sudaro tautą? Aiškiai žinome, kad „be kalbos nėra tautos". Antroje vietoje yra tautinis charakteris, tuomet istorija, po to — kultūra. Mes turime pasirinkti: ar tęsti savo lietuviškumą, o jei tęsti, tai turime pritraukti ir atitolusius lietuvius.

Po smagios pertraukos kun. Edis Putrimas (iš Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje) kalbėjo apie liturgiją. Sužinojome apie įvairias žodines liturgijos išraiškas (pvz., maldas, aleliuja, amen), o taip pat ir priklaupimus, rankų pakėlimą ir t.t. Paskaita buvo lengvai suprantama ir įdomi. Ji taip pat buvo geras įvadas į vakaro temą.

Vakaras praėjo ramiai, nes buvo skirtas susikaupimui. Pradžioje diskutavome bažnytines problemas: kodėl žmonės nebeeina į bažnyčią, kokius trūkumus matome bažnytinėje santvarkoje ir pan. Po intensyvių diskusijų pradėjome Mišių įvadą. Tema — „mūsų ribos". Kiekvienas kursantas turėjo progos pasisakyti apie savo gyvenimo ribas, o vėliau — maldomis, žvakių uždegimu, išpažintimi ir šv. Mišiomis baigėme vakarą.

Paskutinės dienos ryto užsiėmimas buvo simpoziumas. Jam vadovavo dr. V. Vygantas. Buvo paklaustas klausimas: „Kuris at-kų principas daugiausia pasikeis 2000 metais?"

Po visų diskusijų paskutinį kartą išėjome pažaisti futbolą ir pasivaikščioti ant ledo. Grįžę kalbėjome apie MAS Centro valdybą ir apie savo įspūdžius šioje Žiemos kursų stovykloje. Tą vakarą buvo ir Naujųjų Metų išvakarės. Skanią ir labai puikią vakarienę kursantams paruošė V. Duobaitė. Buvo paskelbti iškalbos konkurso laimėtojai, pasirodė „talentingi" stovyklautojai Talentų vakare, o paskui šokome ir smagiai visi sutikome Naujuosius metus.

Kitą rytą reikėjo atsisveikinti stovyklą ir draugus, linkint vieni kitiems vėl sugrįžti į Žiemos kursus kitais metais.

Vaiva Vygantaitė

Jaunimo mišios

padėka ir malda

Š.m. sausio 14 d., šeštadienio vakare Marquette Parko Švč. M. Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje įvyko Jaunimo Mišios, kurias suorganizavo Čikagos studentai at-kai. Šios Mišios buvo Dievui padėka už Vilniaus katedros sugrąžinimą ir taip pat malda už viso pasaulio lietuvių vienybę. Šv. Mišias aukojo parapijos klebonas kun. Jonas Kuzinskas kartu su ilgamečiu jaunimo draugu kun. Antanu Saulaičiu. Bažnyčioje gausiai dalyvavo lietuviškas jaunimas, svečiai ir parapiečiai. Mišių metu skaitymus atliko Audrius Polikaitis ir Kristina Žvinskytė, aukas nešė Milda Palubinskaitė su Lietuvos Sąjūdžio nariu Arūnu Degučiu, o giesmėms vargonais, gitaromis ir fleita pritarė Darius Polikaitis, Povilas Strolia, Tomas Strolia ir Rima Polikaitytė.

Po šv. Mišių parapijos salėje vyko studentų ateitininkų suruoštos vaišės ir pokalbis su Arūnu Degučiu. Arūnas ilgai atsakinėjo į įvairius

klausimus apie šių dienų įvykius Lietuvoje. Po pokalbio žmonės dar ilgokai šnekučiavosi ir vaišinosi.

Studentų ateitininkų vardu, nuoširdžiai dėkoju Švč. M. Marijos parapijos klebonui kun. Jonui Kuzinskui už pagalbą, paramą ir patarimus, organizuojant Jaunimo Mišias. Taip pat dėkojame kun. Antanui Saulaičiui, Arūnui Degučiui, visam lietuviškam jaunimui ir svečiams, kurie prisidėjo prie mūsų bendros maldos už Lietuvą.

Rima Polikaitytė

Detroito jaunieji ateitininkai
1988-1989 metais

Mūsų veikla prasidėjo 1988 m. spalio mėn. Susirinkome visi Detroito ateitininkai į rudens arbatėlę Dievo Apvaizdos parapijoje. Ten sendraugiai, studentai, moksleiviai ir jaunučiai papasakojo apie savo veiklos planus ateinantiems metams. Mes, jaunučiai, padeklamavome gražų eilėraštį ir visus palinksminome dainomis. Tėvų komitetas visus pavaišino skaniais pietumis ir saldžiais pyragais.

Po savaitės visi jaunučiai susirinkome pirmam susirinkimui. Mūsų globėja, Birutė Bublienė sukalbėjo maldą ir papasakojo apie ateitininkų organizaciją. Po to ji mus supažindino su šios dienos viešnia Vida Zambo, kuri mums papasakojo apie ateitininkų kūrėją Praną Dovydaitį. Tada vyko linksmi lietuviški žaidimai, kuriems vadovavo mūsų visų mylima Gailutė Černiauskaitė. Baigėme pirmąjį susirinkimą malda ir sugiedojome Ateitininkų himną.

Antras susirinkimas įvyko lapkričio mėn. B. Bublienė paaiškino mums šeimyniškumo principą, paskiau ji padalino mus į tris grupes ir liepė sugalvoti vaidinimėlį, kuris parodytų mandagų elgesį bažnyčioje, su tėvais, su draugais ir suaugusiais. Po to su Rita Polteraitiene ir Rūta

Detroito Aušros Vartų jaunučių-jaunių ateitininkai. Centre: globėją B. Bublienę dukrele Linutė ant kelių;paskutinėje eil. stovi dažna talkininkė V. Zambo. Iš k.: 1-A. Lapšytė, A. Rukštelė, N. Lapšytė, M. Bublytė; 2-A. Zambo, J. Zambo, B. Bublienė su Linutė, L. Polteraitytė, T. Janušis, T. Butkys; 3-J. Korsakas, R. Janukaitytė, Saulius, Linas, ir Rimas Polteraičiai, G. Skiotytė; 4-V. Zambo, A. Ricci, R. Janukaitytė, D. Merkytė, L. Janušytė, B. Udrytė, A. Navasaitytė.

Ricci dirbome įdomius rankdarbius. Pasidarėme kalėdinį žaisliuką, mažą medinį kareiviuką, kurį galėsime pakabinti ant Kalėdų eglutės. Į susirinkimą kiekvienas buvome atsivežę po vieną žaislą, kuriuos mūsų globėja išsiuntė lietuviukams į Suvalkų trikampį šv. Kalėdų proga. Susirinkimą vėl baigėme malda ir Ateitininkų himnu.

Trečias ir pats saldžiausias susirinkimas įvyko prieš Kalėdas. V. Zambo susirinkimą pradėjo malda ir trumpai mums papasakojo apie advento prasmę ir jo reikšmę katalikams. Po to p. Černiauskienė mus išmokė statyti ir lipdyti namelius iš saldainių. Visi nameliai nepaprastai gražiai išėjo, o mes bedirbdami išbandėme įvairiausius saldainius. Namo grįžome daug saldesni ir pasiruošę Kalėdoms.

Sausio mėn. buvome suplanavę žiemos išvyką gamtoje, bet turėjome atidėti, nes mano mielas Tėvukas mirė ir mamytė negalėjo mūsų išsivežti. Man buvo labai liūdna, bet džiaugiausi, kad visi jaunučiai meldėsi su manimi už Tėvuką.

Vasario mėnesį įvyko pats mėgstamiausias mano susirinkimas. B. Bublienė jį pradėjo malda ir paaiškino mums tautiškumo principą. Ji pasakojo, kad dabar Lietuvoje ateitininkai ruošiasi atsikurti. Danutė Petrusevičiūtė po to dirbo su mumis labai įdomius rankdarbius. Mes atsivežėm po baltus marškinėlius, o ji atvežė įvairius dažus, su kuriais galima piešti ant marškinių. Vasario 16-sios proga marškinius išdažėme tautiniais motyvais, nupiešėme lietuviškas vėliavas ir užrašėme „Freedom for Lithuania". Planuojame tuos marškinius dėvėti amerikiečių tarpe, skleisdami žinias apie Lietuvą ir lietuvius. Susirinkimą, kaip paprastai, užbaigėme malda ir Ateitininkų himnu.

Kai kitą mėnesį susirinksime velykiniam susirinkimui, ponai Lapšiai mus išmokys dažyti lietuviškus margučius. Taip pat jau pradėsime repetuoti vaidinimą šeimos šventei, kuri įvyks balandžio mėn. pabaigoje. Parašysiu jums vėl po šeimos šventės.

Mildutė Bublytė

Ateitininkai Vasario 16 gimnazijoje

Vasario 16 gimnazijos vysk. M. Valančiaus moksleivių ateitininkų kuopa yra daug pasiekusi nuo šių mokslo metų pradžios. Šiais metais kuopoje šešiolika narių, o aštuoni ruošiasi duoti įžodį. Nauja valdyba buvo išrinkta pirmame susirinkime: pirm. Antanas Vainius, sekretorė Audra Baleišytė, ryšininkė Julija Šukytė, ižd. Raimundas Laurinavičius ir korespondentė Daiva Baršauskaitė. Kuopos laikraštėlį redaguos Vilija Bijūnaitė.

Tautos šventės vakarinei progra-

Darius Udrys linksmina žiūrovus at-kų suruoštame talentų vakare Vasario 16 gimnazijoje.

Vasario 16-sios gimnazijos at-kai Antanas Vainius (kairėje) ir Saulius Beržinskas vadovauja talentų vakaro pasirodymams.

mai ateitininkai suruošė eiseną parke, kur vedė dalyvius per svarbius laikus Lietuvos istorijoje. Šioje eisenoje perėjome laikotarpį nuo 1972 m., kada atsirado LKB Kronika, iki 1988 m. liepos 9 d. mitingo Vingio parke. Eisena baigėsi, giedant Tautos himną. Vysk. Paulius Baltakis ir kun. Alfonsas Svarinskas atvyko į Vasario 16 gimnaziją 1988 spalio 23. Jiems papasakojome apie ateitininkų ir skautų veiklą šioje gimnazijoje. Taip pat pasikalbėjome su kun. Svarinsku apie jo gyvenimą kalėjime. Kun. Svarinskas atsivežė Lietuvos trispalvę vėliavą, kurią jam buvo įteikęs Telšių jaunimas su prašymu perduoti ją Vokietijos lietuvių jaunimui. Lapkričio 12 d. bendrabučio salėje įvyko gimnazijos talentų vakaras. Ateitininkai, ruošę šį vakarą, parinko labai įdomią temą, kuri buvo suvaidinta tarpe pasirodymų. Jie vaidino mokytojus ir bendrabučio vedėjus šioje mokykloje. Iš pasirodymų buvo matyt, kad šioje gimnazijoje talentų netrūksta. Buvo rimtų pasirodymų, pvz. muzikinių, bet ir buvo juokingų, pvz. išvaidintos lietuviškos dainos ir dramos būrelių pasirodymai. Buvo aišku, kad ne tik publika linksmai praleido vasarą, bet ir tie, kurie parodė savo talentus. Lapkričio mėn. paskutinį sekmadienį šventėme Kristaus Karaliaus šventę. Per Šv. Mišias ateitininkai suvaidino Kristaus įtaką okupuotuose kraštuose, ypač Lietuvoje. Advento laiku, gruodžio pradžioje, buvo suruoštas susimąstymo vakaras. Per šį susikaupimą skaityti skaitiniai iš Šv. Rašto ir išaiškinta Advento reikšmė. Buvo progos pasidalinti mintimis apie skaitymus, pamąstyti ir prieiti išpažinties.

Šitie įvykiai nusako mūsų kuopos veiklą iki Kalėdų atostogų. Moksleivių ateitininkų žiemos kursuose Dainavoje dalyvavo mūsų kuopos narys Virginijus Jocys. Sausio mėn. jis pateikė mums išsamų pranešimą apie kursus. Renkamės sekmadienio vakarais klausytis pranešimų ir diskutuoti, o kandidatai, apsikrovę knygom ir popieriais, ruošiasi egzaminams.

Daiva Baršauskaitė
Vasario 16 gimnazijos mokinė

Iš Vokietijos į Dainavą

Praėjusią žiemą man teko dalyvauti moksleivių at-kų žiemos kursuose ir atstovauti Vasario 16 gimnazijos vysk. M. Valančiaus kuopai.

Į JAV atskridau gruodžio 18 d., savaitę prieš kursus. Čikagoje apsistojau pas buvusius Vasario 16 gimnazijos mokinius. Pamatęs įdomiausias Čikagos vietoves, lietuvių centrus ir kitas turistines įžymybes, gruodžio 26 d. rytą su draugais išvažiavome link Detroito, link Dainavos.

Po sunkios kelionės (visur buvo pilna sniego) Dainavoje atsiradome sveiki ir linksmi, kur mūsų laukė nemažas būrys moksleivių at-kų. Tarp jų radau daug buvusių Vasario 16 gimnazistų, kuriuos po ilgo laiko buvo smagu susitikti. Kitą rytą prasidėjo kursai.

Pirmąją paskaitą skaitė dr. V. Vygantas: kiekvienas žmogus turi gyventi pagal savo sugebėjimus, pagal Dievo duotus talentus. Vėliau jis dar kalbėjo apie skirtumus tarp sąjūdžio ir organizacijos, koks bus žmogaus tikėjimas ateityje (sakykim, 2000 metais) ir t.t. Dr. Vygantas man paliko puikų įspūdį: visuomet linksmas, visuomet pasiruošęs padiskutuoti ir paaiškinti bet kokią problemą. Per jį aš supratau, kokia nepaprastai graži ir svarbi yra ateitininkų organizacija.

Tarp dviejų paskaitų kasdien buvo pietūs, kuriais, manau, nei vienas kursantas nesiskundė. Po to patys turėjo pasiruošti ir perskaityti arba pakalbėti savo tema. Laisvalaikio metu vieni skaitė, kiti miegojo, dar kiti šaltyje žaidė amerikietišką futbolą. Vakarais stovyklautojai dažniausiai gaudavo paskiras temas, kurias mažose grupelėse tarp savęs ir su vadovais diskutoudavo. Po to stovyklautojai, kurių buvo apie 26, žaisdavo įvairius žaidimus ir geriau susipažindavo tarpusavy. Dieną palydėdavome malda ir naktipiečiais. Prisisotinę įspūdžiais ir išgyvenimais, krisdavome į savo lovas.

Baigdamas dar norėčiau paminėti kai kuriuos asmenis ir su jais surištus savo įspūdžius. Jau minėjau dr. V. Vygantą, kuris kartu su dr. D. Katiliūte-Boydstun rūpinosi kursų eiga. Dr. Boydstun kalbėjo apie žmogaus laisvą valią ir, manau, savo žodžiais paveikė ne vieno jaunuolio galvoseną. Ji kartu su jaunimu praleido visą tą savaitę. Kursantų valandas taip pat labai paivairino, iš Vokietijos atvykęs, kun. E. Pitrimas. Jo dėka žiemos kursuose viešpatavo tam tikras dvasinis pakilimas. Vos keliom valandom į Dainavą atvykęs, At-kų federacijos vadas J. Polikaitis taip pat man paliko didelį įspūdį. Jis kalbėjo apie šeimyniškumo principą, žvelgdamas į jį iš tėvų ir iš vaikų pusės. Buvo įdomus Gintos Palubinskaitės pašnekesys „kaip geriau lietuvis gali iškelti Lietuvos vardą JAV-bėse". Tačiau įdomiausias svečias buvo atvykęes iš Lietuvos. Tai Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio natys Arūnas Degutis, kuris apibūdino dabartinę padėtį Lietuvoje ir Sąjūdžio veiklą bei jo problemas.

Man, atvykėliui iš Vokietijos, tai buvo nepaprasta savaitė. Dabar, grįžęs Vasario 16 gimnazijon ir prisimindamas tas gražias dienas, galiu pilnai suvokti, kokias nuostabias atostogas praleidau ateitininkų tarpe. Aš nesijaučiau ten svetimas, nes radau senų draugų ir susipažinau su naujais. Žiemos kursai paliko tikrai gilų įspūdį mano gyvenime.

Virginijus Jocys

KREIVOS ŠYPSENOS

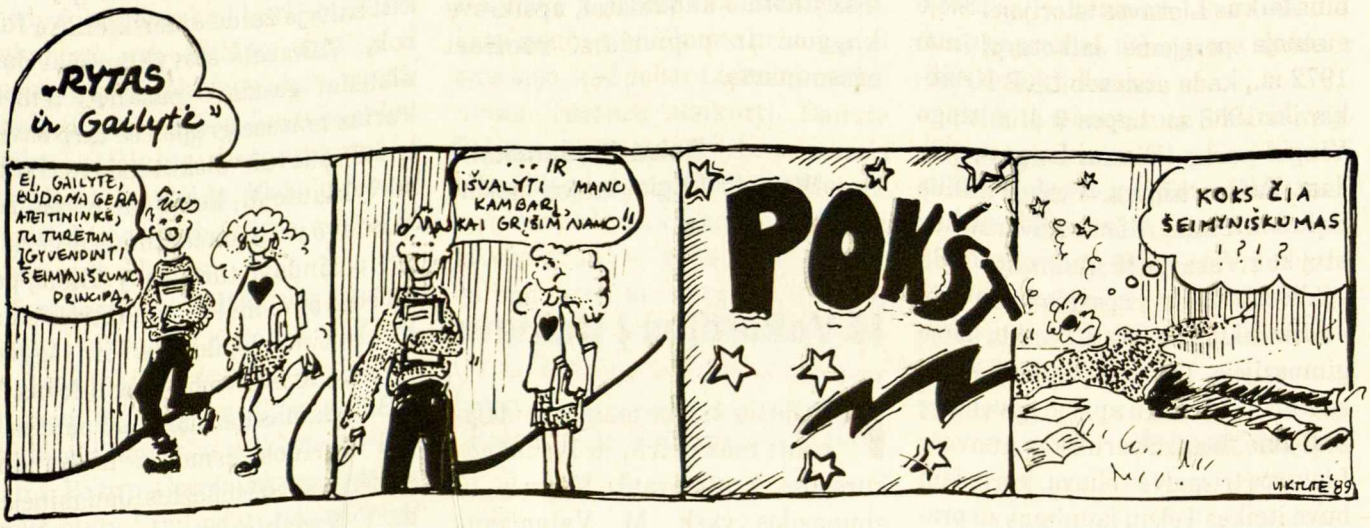

Po baleto spektaklio

Globėjos nusivežė visą jaunučių kuopelę į baletą. Kai sugrįžo, vieno mama ir klausia:

— Vytuk, kaip tau patiko baletas?

— Patiko. Tik kodėl jie negalėjo gauti aukštesnių šokėjų? Visą vakarą merginos turėjo ant pirštų galų šokti...

Baisus oras?

Autobuse kalbasi dvi lipniūnietės, o jų pasikalbėjimo klausosi senyva moteris, sėdinti netoliese.

Lina: Vakar pas mus užėjo Audra, Vėjas su Viesulu ir Perkūnas su Žaibu...

Senutė neiškentusi: Vaje, ar daug žalos padarė?

Lina: Oi, ne! jie visi labai mandagūs jaunuoliai, mūsų moksleivių ateitininkų kuopos nariai...

Apie astronomiją

Pereitos vasaros jaunųjų ateitininkų stovykloje kun. Saulaitis aiškino stovyklautojams apie dangaus kūnus. Po to ir klausia:

— Kaip manote, kas svarbiau: saulė ar mėnulis.

— Žinoma, kad mėnulis, — atsako viena stovyklautoja.

— Kodėl? Visi mano, kad saulė.

— Mėnulis šviečia naktį, kai tamsu, o iš saulės kokia nauda? Ji šviečia dieną, kai ir taip jau šviesu...

VISIEMS ATEITININKAMS ŽINOTINI ADRESAI

Ateitininkų Federacijos Dvasios Vadas
Kun. dr. Valdemaras Cukuras
ICC RFD #2
Putnam, Ct. 06260
Telefonas: (202)928-9830

Ateitininkų Federacijos Vadas
Juozas Polikaitis
7235 S. Sacramento Ave.
Chicago, Illinois 60629
Telefonas: (312)434-2243

Jaunųjų Ateitininkų Sąjungos Centro Valdybos Pirmininkė
Laima Šalčiuvienė
411 East Lynwood
Arlington Heights, Illinois 60004
Telefonas (312)253-1904

Moksleivių Ateitininkų Sąjungos Centro Valdybos Pirmininkas
Darius Mičiūnas
2570 Overlook
Cleveland Heights, Ohio 44106
Telefonas: (216)371-9908

Studentų Ateitininkų Sąjungos Centro Valdybos Pirmininkas
Vytas Čuplinskas
62 Bursnside Dr.
Toronto, Ontario M6G 2M8 Canada
Telefonas: (416)537-7899

ATEITIES Leidyklos vedėjas
Dr. Algis Norvilas
4036 W. 91st Pl.
Oak Lawn, Illinois 60453
Telefonas: (312)636-2595

Ateitininkų Federacijos Fondo Valdybos Pirmininkas
Povilas Kilius
12507 S. McVickers St.
Palos Heights, Illinois 60463
Telefonas: (312)385-8924

ATEITIES Literatūros Fondo Pirmininkas
Dr. Arūnas Liulevičius
7430 S. Maplewood Ave.
Chicago, Illinois 60629
Telefonas: (312)434-9120

Ateitininkų Skyriaus DRAUGE redaktorius
Jonas Žadeikis
4048 W. 91st Pl.
Oak Lawn, Illinois 60453
Telefonas: (312)424-4150

Ateitininkų Namų Valdybos Pirmininkas
Alfonsas Pargauskas
8909 Butterfield Ave.
Orland Park, Illinois 60462
Telefonas: (312)361-2817

Ateitininkų Sendraugių Sąjungos Centro Valdybos Pirmininkas
Dr. Petras Kaufmanas
4821 Randolph Dr.
Annandale, VA 22003
Telefonas: (703)354-2348

Atitaisome

Š.m. ,,Ateities'' pirmajam numeryje Federacijos vado pranešimuose pasitaikė dvi klaidos. ,,Duomenis apie komunistų kankinius at-kus siųsti **L. Keruliui,** 5828 S., Campbell Ave., Chicago, IL 60629, USA (ne Kireiliui, kaip buvo parašyta)''. Taip pat buvusių Federacijos vadų sąraše praleista dr. **Adolfo Damušio** pavardė. Atsiprašome.

ALp(LKA)1786
1989, Nr.2

90.725.205